

L I E T U V I U

DIENOS

VINCĖ JONUŠKAITĖ, MEZZO-SOPRANAS, LIETUVOS OPEROS PRIMADONA
(Dalilos vaidmenyje, "Samsonas ir Dalila" operoje)

LITHUANIAN DAYS

JANUARY

1972

1972 M. SAUSIO MĖN.

L I E T U V I U
DIENOS
LITHUANIAN DAYS

4364 Sunset Blvd., — Hollywood, Calif. 90029
Telefonas: 664-2919

1972, sausis Nr. 1 (220)
Eina XXIII metai
January, 1972 No. 1 (220)
Volume XXIII

Vyriausiasis Redaktorius / Editor-in-Chief

Bernardas Brazdžionis

Literatūros Redaktorius / Literature Editor

Alė Rūta - Arbienė

Foto Redaktorius / Photo Editor

Daumantas Čibas

Anglų k. Redaktorius / Senior English Editor

Milton Stark

Anglų k. Redaktorius / English Editor

Alfonsas Milukas

Leidėjas / Publisher

Anthony F. Skirius

Administratorius / Circulation Manager

Juozas Andrius

Straipsniai, autoriaus pasirašyti pavarde, slapyvardžiu ar inicialais, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę. Signed or initialed articles do not necessary reflect the opinion of the editors or of Lithuanian Days magazine. Žodinę ir visą kitą medžiagą, spausdintą "Lietuvių Dienų" žurnale, LD leidykla pasilaiko teisę panaudoti kitais atvejais be atskiro susitarimo.

Publishers reserve the right to reprint any or all matter published in Lithuanian Days magazine without separate agreement with the authors.

Rankraščius ir kitą medžiagą, jei kitaip nesusitarta, redakcija taiso ir tvarko pagal savo nuožiūrą.

Manuscripts or other matter submitted for publication in Lithuanian Days magazine will be edited at the discretion of the editors, unless otherwise agreed upon.

Panaudojant medžiagą, prašoma pažymėti šaltinį. Republication of material from "Lithuanian Days" permissible only with indication of this source.

"LIETUVIŲ DIENOS" YRA SUJUNGTOS SU "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ", LEISTU 1946-49 M.

"LITHUANIAN DAYS" IS COMBINED WITH "CALIFORNIA LITHUANIAN", PUBLISHED 1946-49.

Prenumerata atnaujinama automatiškai, nelaukiant atskiro pranešimo. Nutraukdamas prenumeratą, skaitytojas administraciją painformuoja laišku.

If subscription is to be discontinued at expiration, notice to that effect should be sent; otherwise it will be renewed automatically.

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. Published monthly, except July and August.

Atskiro nr. kaina 85 centai. Single copy 85¢

Prenumerata metams \$8.00 bet kuriame pasaulio krašte. Subscription \$8.00 per year in any country of the world. Garbės prenumerata / Honorary subscription \$12.00.

"Second Class Postage Paid at Los Angeles, California".

TURINYS / CONTENTS

Jaunimo metus pradant. Vedamasis.	3
Rašytojas savo tautoj. Stasio Santvaro paskaitytos ištraukos.	4
Lietuvį rašytoją sveikina. Ištraukos iš sveikinimų akademijos Detroite proga.	5
SPAUDOJ IR GYVENIME.	6
Vl. Mingėla, Rašytojas — jūsų brolis.	7
Iš J. Tininio literatūrinio palikimo —	
Laiškas Andromachai.	8
Išstremtasis, vertimas iš F. R. Lamennais.	8
A. Radžius, Ekliptinės miniatiūros.	9
Eilėraščių ciklas.	
Vytautas Alseika, Vincės Jonuškaitės gyvenimo kelias į Lietuvos Operos primadonas.	10
Illustruotas reportažas- pokalbis.	
Knygos ir autoriai.	14
VEIDAI IR VAIZDAI. Illustruota kronika. ..	15
Administracija rašo.	16
Lietuvių Radijo programos.	16

ENGLISH SECTION

Free Voices.	17
The Names of the Baltic States in U.N. Debates.	18
Nymph on the Rock. By J. Tininis.	19
Books and Periodicals.	20
LITHUANIANS MAKE NEWS.	21
Diamond Jubilee of V. Jonuškaitė, Lithuanian Opera Soloist, by J. Žilėvičius.	21

VIRŠELIAI / COVERS

FRONT COVER / PIRMASIS VIRŠELIO PSL.

Vincė Jonuškaitė (Zaunienė, vėliau Leskaitienė) mezzo-sopranas, Dalilos vaidmenyje, "Samsonas ir Dalila" operoje, Lietuvos Valst. Operos Teatre.

Daugiau — žiūr. tekste 10 — 13 ir 21 ir 22 — 23 puslapiuose.

Vincė Jonuškaitė in the leading role of St. Seans' "Samson and Delilah" at the State Opera in Kaunas.

DIAMOND JUBILEE OF V. JONUŠKAITĖ

One of the great opera soloists of the Lithuanian Opera, Vincė Jonuškaitė, is celebrating her diamond anniversary on January 22nd.

She was born in Subačius, district of Panevėžys, in 1902. In 1948 she came to the United States and since then resides in Brooklyn, N. Y., though her activities in Lithuanian charity, cultural and musical life reach far beyond. [Her latest domicile is now in Santa Barbara, Calif. Ed.]

Many-branched had been her life and work in Lithuania too: opera, public life — especially during the lifetime of her first husband, the Foreign Minister D. Zaunius. *) Her presence was then felt everywhere; she was tirelessly active and whatever she did her heart was in it.

Continued on page 21

*) After his death she married to S. Leskaitis, a Lithuanian author under pen-name Stasys Ivošiškis.

Viena scena iš Kalėdų papročių vaidinimo, kurį parengė J. Daužvardienė. Vaidinimas Chicagoje atliktas trim atvejais: pas Kazimierietes seses, Science and Industry muziejuje ir centrinėje Chicagos bibliotekoje. Vaidina Chicago L. Vyčiai; režisavo C. Matul, H. Pius ir Fr. Zapolis.

A scene from "A Traditional Lithuanian Christmas", written by Mrs. J. Daužvardis.

The play was performed three times last holiday season. It was performed for the Sisters of St. Casimir in Chicago; at the Museum of Science and Industry; and at the Chicago Public Library, Main Branch. The play was put on by the Knights of Lithuania Dancers of Chicago, and directed by Cecilia Matul, Helen Pius and Frank Zapolis.

Foto J. Mankus

Jaunimo metus pradėdant

Šie metai, sąryšy su vasarą įvykstančiu II-ju lietuvių pasaulio jaunimo kongresu, paskelbti jaunimo metais. Kuo jie bus ypatingi ir kuo turėtų pasireikšti išskirtinai jų charakteris iš kitų metų? Viena, kas jau dabar galima pasakyti, tai kad daug bus kalbama ir daug rašalo išlieta... Patsai jaunimas visuose laisvojo pasaulio kraštuose yra sujudęs ir rengiasi kongreso suvažiavimui ir jo programų darbams: susirinkimai, simpoziumai, atstovų rinkimas lėšų telkimas, kongreso tikslo aiškinimasis... Visi šie parengiamieji darbai jau prasikiša pro dienos rutiną.

Spaudoj ir susirinkimuose vis daugiau ir daugiau pasigirsta balsų kongreso ir jaunimo klausimais. Nusiskundžiant, kad pirmasis jaunimo kongresas neatsiekęs savo tikslo (arba jo neiškėlęs bei neįvykdęs), rūpinamasi dėl antrojo kongreso prasmės ir ieškoma akcento, kuris turėtų atžymėti užsibrėžtą tikslą, kartu pramatant ir kaip tas tikslas turėtų būti iškeltas bei išspręstas, kad paliktų konkrečių rezultatų, kad nenusikambėtų kaip sudainuotos dainos aidas, kad nenutiltų, kaip

žodžiai, kritę į bedugnę, kad neišgaruotų, kaip vaišių ir banketų pagiros.

Jaunimo rūpesčiai yra ne vien jų vieny, bet visos lietuviškos laisvojo pasaulio bendruomenės rūpesčiai. Vien tai, kad metus ir mėnesius prieš kongresą pradėta juo rūpintis, rodo, kad jaunieji į kongresą nepateks kaip iš dangaus nukritę, kad jie žinos, ko atvyksta ir ras būdų kongreso darbus padaryti našius ir brandžius. Vienas iš kongresan atvykusiųjų uždavinių turėtų būti užakcentuoti ne kas mus (jaunimą ir senimą) skiria, bet kas jungia. Panaikinti barjerus, kuriuos gundo statyti kitų tautų pasimetusio jaunimo pavyzdžiai. Šiais dezintegracijos laikais jaunimui yra labai daug pavojaus atsidurti priešingoje senimo (tikčiau sakant visų lietuvių) fronto pusėje. Jaunimas turi pamatyti, suprasti ir įsisąmoninti, kad jis ateina ne dėl "savo" pozicijų kovoti, bet kad jis ateina rengtis gyvenimo pilnumui, kad jo tikslas ieškoti savo brandos kelio į bendrą visų lietuvių visuomenę. Bet koks separatizmas tik pagreitintų jaunimo lietuvių mirtį ir jų žlugimą savajai bendruomenei ir Lietuvai.

Rašytojas savo tautoj

Keletas ištraukų iš STASIO SANTVARO pasakytos kalbos Rašytojo pagerbime Detroite

— Žodis yra toks senas, kaip patsai žmogus. Ir Naujasis Testamentas, kalbėdamas apie pasaulio sutvėrimą, sako: "Pradžioje buvo Žodis. Tas žodis buvo pas Dievą, ir Žodis buvo Dievas".

Tačiau yra Žodis ir žodžiai, šnekamoji kalba ir žmogaus išsakykamas raštu, kūrybine mintim, spausdinamom knygom. Gyvieji žodžiai, ne vienu atveju šaunūs posakiai, kurių savo gyvenime pasakom šimtus ir tūkstančius, berods, nebegrįžtamai pradingsta erdvėje, o raštas išlieka, kartais ir ilgus amžius jis būna gyvas, atspindintis išgyvento laiko žmonių siekius, idealus, ieškojimus, paikystes ir išmintį...

— Rašytojas visų pirma yra žmogus, kartais gal angelas, o kartais gal ir šėtono giminaitis. Kaip kiekvienam žmogui, atėjusiam į šį pasaulį dirbti, kovoti ir ką nors laimėti, ir rašytojui nėra svetimos žmogiškosios dorybės ir silpnybės. Jis gali būti pavydus, neatlaidus, pikčiurna, savanaudis, galėrų irkluojas, katorgininkas, ambasadorius; antra vertus, įgimta dvasios šviesa jis gali būti savos bendruomenės, savos tautos intelektualinio gyvenimo pakopa, dvasinių polėkių reiškinys, tautinių idealų ir siekių kelrodis, iškilnesnio ir humaniškesnio žmogaus kūrėjas. Trumpai tariant, kaip kiekvienas žmogus, ir rašytojas neišvengiamai turi išgyventi šios buities palaimą, džiaugsmą ir laimėjimus, neišvengiamai turi patekti į pragarą, kurio dažnai, gal net per dažnai, šiame gyvenime atrandam, o kai kada ir patys užsikuriam. Skirtumai slypi gal tik tame, kad visa tai — palaimą ir pragarą — rašytojas išgyvena su ryškesnėmis vidinėmis audrom, su kaitriau liepsnojančiomis emocijom, turėdamas įgimtą dovaną, kuri padeda jam tuos patyrimus išsakyti viena ar kita grožinio rašto forma...

— Rašytojo darbo įrankis, jo kirvis, pjūklas ir oblius, yra jo gimtoji kalba. Mums, lietuviams rašytojams — lietuvių kalba, visai nesigilinant ir nesididžiuojant, pasaulio kalbų tarpe yra fenomenas ir savo nepaprastai turtingu žodynu, ir formų įvairumu bei lankstumu, ir muzikiniu skambesiu, ir savo ilgu amžium. Tačiau, esu tikras, vyresniosios kartos tautiečiai gerai prisimenam, kokią savo kalbą mes radom tik užgimę, tik pradėję susipažinti su savo maldaknygėmis, kantičkom ir kitokio pobūdžio leidinėliais. Lietuvių rašto kalba tuomet buvo nelanksti, skurdi, kaip amaro apgulta barbarizmų, blyški ir suelgintinta. Šiandien su džiaugsminga šypsena šir-

dyse galime tarti, kad 90 - 100 metų laikotarpį savo kalbą mes prikėlėm iš paniekos ir nelaisvės grabo, apvalėm, patobulinom, įrikiavom ją į turtingųjų ir nuolat tobulinamųjų kalbų gretas. Tuose mažai artuose ir mažai akėtuose dirvonuose rūpestingai ir sunkiai triūsė lietuviai kalbininkai bet gal nemažiau ir nelengviau ir lietuviai rašytojai bei publicistai.

Kalbėdami apie savo grožinę literatūrą, artėdami į lietuvių rašytoją, prisiminkim Vydūną, tą trijų šimtų procentų žmogų ir kūrėją. Savo veikale "Lietuva dabarty ir praeity" Vydūnas taip byloja: "Lietuviai, bendrai paėmus, turėtų būti laikomi labai inteligentinga tauta, nors lietuviai intelektualai be paliovos tarnavo kitoms tautoms, niekad neturėdami galimybių visų savo jėgų sutelkti gimtojoje žemėje."

Tą skaudžią tiesą Vydūnas paskelbė mažiausiai prieš 50 metų. Deja, mūsų rašytojo žodžių tragizmas ir šiandien tebėra gyvas, akivaizdus, sukrečiantis. Gal nereikia net kartoti, juk ir nūdien lietuviai intelektualai, tikrai nemenki jų būriai, tarnauja kitoms tautoms, neturėdami galimybių visų kūrybinių jėgų sutelkti Lietuvoje...

—... Lietuvis rašytojas emigracijoje, bent iki šio meto, aiškiai ir tvirtai pasisakė, kad jis eina su savo visuomene, su savo tauta, kūrybiniais darbais įrodė, kad jis yra ištikimas permainingų dienų tautiniams siekiams ir idealams.

Lietuvių išeivinė literatūra nėra monotoni ir vienaspalvė. Turime poetų, kurie neišsižada klasikinių formų, romantizmo, patriotinės tematikos, lietuvių buities džiaugsmų, vilčių ir sielvartų. Greta jų vešliai sulapojo Vakarų įtakoj tariamą dailų žodį, nauji ir įdomūs ieškojimai, pasmarkavo estetizmo šalininkai, egzistencialistai, atkilo į mūsų raštą net labai senos oriento poetinės formos. Mūsų prozaikų šeimoj rasim realistų, impresionistų, psichologinių ir net groteskinių pasisakymų išpažįstančių rašytojų. Kai kurie dramaturgai, semdamiesi pavyzdžių iš gyvenamos aplinkos, bando neatsilikti nuo Vakarų dramos teatro modernių ieškojimų. Tad, kaip matom, augmenija spalvinga, įvairi, net ir nepalankiose kūrybinio darbo sąlygose neužtroškusi. Tačiau srovinių barnių (turiu galvoj literatūros sroves), srovinių ginčų, — kurie, būdami aukšto išpažinimo lygio, galėtų būti labai įdomūs, — retai tepasigirsta, tame kovos lauke špagos ir kardai beveik nežvanga. Ir būdinga, kad visų darbuose gali

Šiame, sekančiame, septintame ir 14 puslapiuose spausdiname medžiagą iš Lietuvos Rašytojo pagerbimo, kurį surengė Detroito Lietuvių Klubas pernai lapkričio 5 d.

Nesileidžiant į svarstymus, ar "pagerbimas" "pavyko", ar ne, ar buvo pakankamo masto bei svorio, konstatuojame patį faktą ir pačią idėją, kilusią iš mūsų visuomenės tarpo daugiau atkreipti dėmesio į lietuvišką spausdintą kūrybinį žodį, į knygą, į literatūros svarbą savojoje kultūroje.

atpažinti tą pačią giją, gali išgirsti daugiau ar mažiau pažįstamą balsą, kuris skelbia, kad lietuvis rašytojas išgyvena ilgesį, nerimą, viltį ir neviltį, kas juk yra nesvetima ir daugumai išeivijos lietuvių...

— Mūsų tautiečiai tėvynėje gyvena ir dirba sunkiai, su apčiuopiamu atkaklumu nesusmukti ir nepasiduoti, plūša itin rūščiose sąlygose, prislėgti netikrumo, įtarimų ir pavojų. Ir, kas nors truputį tą gyvenimą seka, žino, kad ten vienokių ir kitokių laimėjimų pasiekama, sulaukiama, iškovojo, ypačiai gi moksle ir mene. Sovietų Rusijos pavergtoje Lietuvoje tebėra gyvas ir mūsų dailusis žodis, mūsų grožinė literatūra. Tiesa, iki Stalino mirties toji literatūra buvo skurdi, bekraujė, išsigandusi, pataikūniška ir propagandiniu balastu apgriozdinta. Tačiau, vadinamam atodėriui atėjus, Lietuvoje ėmė skambėti nauji rašytojų vardai, nauji ryškūs ir savaimingi talentai, gana gausiom ir gyvybingom varsom pradėjo atsiskleisti lietuvių dailusis žodis. Regima pažanga, pasigėrėtiną šuolį į aukštį padarė poezija, novelistika, apysaka, romanas, netgi labiausiai įtariama ir varžoma dramaturgija...

— Rašytojas į platesnį pasaulį, savą ir svetimą, tegali išeiti tik per savą tautą. Nėra jam kitų durų, nėra ir kitų vartų, pro kuriuos išėjęs, jis galėtų spinduliuoti savo kūrybą. Rašytoją tas įpareigoja kietam darbui, rūpestingai savikritikai, didelei dvasinei įtampai, bet tas įpareigoja ir savuosius žmones, savąją tautą. Kaip žolė, kaip gėlės žiedas, kaip sodas medis yra reikalingas priežiūros ir šilumos, taip ir rašytojas ilgisi savųjų tautiečių dvasinio bendravimo, dėmesio savo darbams, užuovejos ir paskatinimo. Rašytojo bendravimu su savo žmonėmis, jo geresnių darbų kėlimu į tarptautinę areną, be atvangos rūpinasi ir didžiosios tautos. Kaip man atrodo, tuo pavyzdžiu ir mes turėtume sekti. Tik ar sekam, ar savo rašto žmonių darbais domimės, ar sutviskam talkos rūpesčio ir įsijautimo dvasia? Teigiama atsakymą mėgina duoti *rašytojui pagerbti akademija*, kuriai visa širdim linkiu sutirpdyti mūsų tarpe susitelkusį apsnūdimą ir šaltį. — — —

Lietuvi Rašytoją sveikina

Iš sveikinimų, gautų Lietuviui Rašytojui pagerbti akademijoje Detroite

J. KAJECKAS, Lietuvos atstovas Amerikai:

— Gėriuosi Jūsų iniciatyva surengti viešą akademiją rašytojams pagerbti. Ir juo labiau, kad tuo pagerbimu bus paminėtas auksinis jubiliejus lietuvių rašytojų susibūrimo Kaune į Meno Kūrėjų ir Literatūros sekciją ir sidabrinis jubiliejus Lietuvių Rašytojų Draugijos atsikūrimo tremties - išeivijos sąlygose. Jūsų (Krepiamasi į DLKK pirmininką A. Musteikį. V. Ming.) surengta rašytojams pagerbti akademija labai ir labai maloni ir artima ne tik man, bet ir visai Lietuvos diplomatinei tarnybai. Josios eilėse juk buvo J. Baltrušaitis, O. V. L. Milašius, J. Savickis, Ignas Šeinius ir kt.

STASYS BARZDUKAS, PLB vald. pirm.:

— Lietuvių Kultūros klubas ėmėsi pozityvios iniciatyvos. Mūsų literatūra mūsų tautos istorijoje turi ypatingą vietą. Atskleisdama tautos gyvenimą ir dvasią, rodydama žmonių pergyvenimus ir darbus, keldama tautines idėjas ir problemas, ji prikėlė savo tautą iš miego, subrandino jos sąmonę ir parėngė savitam gyvenimui. Be savo kūrybinio-rašybinio žodžio nebūtume turėję savos nepriklausomos valstybės, kuri šiandien mums spindi mūsų siekiamu idealu likiminiuose tautos keliuose.

A. RINKŪNAS, PLB Švietimo Tarybos pirm.

— Gyvename laikotarpį, kurį savo vizijoje matė didysis Vydūnas "Amžinoje ugnyje" — mūsų aukurai griunami, mūsų šventosios ugnys gesinamos, mūsų senųjų sodybų liepos ir ąžuolai, kaip tie Vydūno matyti šventieji miškai, kertami. Bet tai nėra ir nebus lietuvių tautos pabaiga tol, kol bus Vydūniškų Grožvydų, kruvinomis rankomis ir kojomis nešančių iš Dievo aukuro amžinosios ugnies kibirkštis į tautiečių širdis. Tokiais šventosios lietuviškos ugnies nešėjais lemta būti Jums, mieli rašytojai. Aukščiausiojo palaimos ir išvermės! Lietuvis mokytojas stovi šalia Jūsų.

V. KAMANTAS, JAV LB Tarybos pirm.:

—... Lietuviai rašytojai iškėlė lietuvių literatūrą Neprikl. Lietuvos laikais, sukurdami didelius kultūrinius turtus — jais džiaugėsi ir naudojosi visa tauta. Šiandien lietuvių rašytojai vėl kelia lietuvių tautinę sąmonę ir kuria kultūrinius turtus, kurių negali atimti jokia priespauda, jokia komunistinės Rusijos okupacija. Džiaugiamės mūsų rašytojais laisvajame pasaulyje, bet kartu ir liūdime dėl

sunkaus lietuvių rašytojų gyvenimo ir kūrybos sąlygų okupuotoje Lietuvoje. Ir gyvename geresnės ateities viltimis. Dėkojame Detroito Lietuvių Kultūros Klubui ir visiems akademijos dalyviams, savo dalyvavimu pagerbusiems Lietuvį Rašytoją. Nuoširdžiai sveikiname Lietuvį Rašytoją JAV Lietuvių B-nės Tarybos vardu.

GEDIMINAS GALVA, laikraštininkas:

—... Didieji politiniai ir kariniai laimėjimai, atitinkamai lietuviškos kultūros nepuoselėjus, atnešė skaudžius smūgius istorinei Lietuvos valstybei ir grėsmingas sutemas lietuvių tautai. Plunksna, veikloji dalyvė lietuviškoje kultūroje, ir sunkiausiose sąlygose turi atlikti savo pareigą svetimosios pakelėse, parodyti lietuvių tautos veidą pasauliui bei atskleisti bent dalį užburto turto, kuris glūdi mūsų tautos praeities gelmėse.

EDMUNDAS ARBAS, inž. architektas:

—... Lietuvis rašytojas, kuris kaip saulės spindulėlis sutemoj šviečia savo kūrybinga lietuviška siela, aprašydamas poetine, prozinė ar humoristine forma savo motinos žemės kančias bei visos išeivijos nostalgiją ir pergyvenimus, skatindamas aukotis ir mylėti lietuviškos kultūros lobius, laisvę, kas per amžius senolių sukurta ir patikėta tą šviesą puoselėti ir skleisti mūsų bei ateinančioms kartoms...

J. VAIŠNYS, S.J., L. Žurnalistų S-gos pirm.:

— Lietuvių Rašytojų ir Žurnalistų sąjungos gimė drauge prieš 50 metų. Tad dabartinė Lietuvių Žurnalistų sąjunga sveikina savo dvynukę seserį, Lietuvių Rašytojų draugiją, reiškia pagarbą tiems rašytojams, kuriuos ryžosi pagerbti ši akademija, ir linki, kad šios dvi seserys ir toliau glaudžiau bendradarbiautų, skleidamos rašytojų žodžiu Lietuvos laisvės idėjas ir kovodamos už mums visiems bendrus idealus.

PROF. A. LIUIMA, S.J., Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos pirmininkas (Roma):

— Mintimis dalyvauju Akademijos iškilmėse. Negalėdamas asmeniškai dalyvauti Akademijoje Rašytojui pagerbti, nuoširdžiai sveikinu visus Akademijos dalyvius, rašytojus ir svečius, linkėdamas po iškilmingo suaktyvėjimo ir toliau sėkmingai reikštis dailiojo žodžio kūryboje.

PROF. ST. DIRMANTAS, Lietuvių Profesorių d-jos, Lietuvių Veteranų S-gos Ramovės ir Žuvusiems dėl Lietuvos Laisvės Paminklo Globos Komiteto pirmininkas:

—... Aš esu įsitikinęs, kad rašytojai yra ir turėtų būti, ypač tremtyje, viso mūsų tautinio, valstybinio, o ypač kultūrinio gyvenimo šviesuliais - puoselėtojai bei ugdytojai. Meniškai parašytais raštais jie gali nuteikti mūsų visuomenę, kad žygiuotume vieninga linkme ir kad jungtumės bendrai kovai už žinomų tautinių idealų įgyvendinimą. Apie tai byloja ir Simo Kudirkos herojiškas žygis. Jo tragedija mums visiem priminė, kad tautų kalėjimas nesugriautas. To neturime teisės pamiršti! O ką daro šiuo reikalu didž. valstybės: Amerika, Anglija, Kanada, Prancūzija, Italija, V. Vokietija? Ar drįsta tarti tiesos žodį? Ar jos rūpinasi pavergtų tautų išlaisvinimu? Ne! Priešingai, jos gilina bendradarbiavimą su šių laikų pabaisa - komunizmu. Teisėto bei laisvo apsisprendimo teisė paneigta. Etninių grupių benamių milijonai laukia išsilaisvinimo valandos, bet ji dėl bailumo, nesąžiningumo ir egoizmo tolina...

DR. G. BALUKAS, LIETUVIŲ FONDO Tarybos pirmininkas:

— Lietuvių Fondo vardu sveikinu Detroito Lietuvių Kultūros Klubą už suruoštą akademiją lietuviui rašytojui - kūrėjui pagerbti. Nuoširdžiausi linkėjimai laisvojo pasaulio rašytojui, kurio kūryba praturtina mūsų tautinę kultūrą. Lietuvis rašytojas nėra pamirštas L. Fondo ir jam kasmet skiriama tradicinė, vieno tūkstančio dolerių premija...

J. KAVALIŪNAS, JAV Lietuvių Bendruomenės Švietimo Tarybos pirmininkas:

— Sveikinu ir linkiu savo kūrybiniais laimėjimais sušvisti mūsų tautai ir visa žmonijai...

AD. VALEŠKA, Lietuvių Dailės Instituto pirmininkas:

— Lietuvių Dailės Institutas sveikina iškilų Lietuvį Rašytoją..., linkėdamas ir toliau nepalūžti vargingam išeivijos kely ir garbingai nešti lietuviško kūrybinio žodžio vėliavą.

Sveikinimų gauta daug ir dėl jų gausumo neįmanoma visų paskelbti. Tikiuosi, kad ir šie keli parinkti sveikinimai bei linkėjimai pakankamai pabrėžia Lietuvos Rašytojo kūrybinę reikšmę ir šios akademijos proga tos reikšmės priminimą.

VL. Mingėla

Spaudoj ir gyvenime

MIRĖ ISTORIKAS ZENONAS IVINSKIS

1971 m. gruodžio 24 d. Bonnoje, Vokietijoje, mirė istorikas profesorius dr. Zenonas Ivinskis. Su jo mirtimi mūsų istorijos mokslas neteko vieno didžiausių Lietuvos senovės tyrinėtojo, rašytojo ir kūrėjo.

Z. I. buvo gimęs 1908 m. Studijavo V. D. universitete Kaune, studijas gilino Miunchene ir Berlyne; ten 1932 m. gavo daktaro laipsnį ir tuoj įsijungė į Lietuvos universiteto darbą. Po II-jo pas. karo daugelį metų darbavosi Vatikano archyvuose, rinkdamas istorinę medžiagą, liečiančią Lietuvą ir jos asmenis.

Jo rašto darbų sąrašas sudarytų ilgą eilę. Pasakutiniuoju metu jis rašė Lietuvos istoriją, kurios baigė tik I-ji tomą.

SOVIETINĖ APGAVYSTĖ APIE KNYGŲ TIRAŽĄ

1971 m. lapkričio 3 d. "Dirvoje", nr. 82 rašoma:

"Dažnai bolševizmo garbintojai mėgsta pasigirti: žiūrėkite, kokiais dideliais tiražais išleidžiamos knygos Sov. Rusijoje ir šių dienų Lietuvoje, po 20,000 egz. ir daugiau, knygos greit išperkamos, štai kokie kultūringi ten žmonės pasidarė. Pavyzdžiui, "Vienybė" rugs. 17 d. parašė: 'Kaune išleista 20 tūkst. egz. Č. Kudabos knygos "Kur Nemunas teka", kurios 162 puslapiai aprašo ir paveikslais pavaizduoja šią didingą 939 kilometrų ilgio Lietuvos upę."

Tuo tarpu amerikiečių knygų leidėjų žurnalas "Publishers' Weekly" spalio 27 straipsnyje "Russian book publishing" (p. 168-171) ėmė ir atidengė paslaptį, kad knygos gale žymimas "tiraž" dar visiškai nereikšmingas, jog tiek knygos egzempliorių ir buvo iš tikrųjų atspausdinta. Tatai tik reiškia, kad vyriausias cenzorius "Glavlit" aprobavo knygos išleidimą ir suteikė teisę tokių egzempliorių skaičių atspausdinti. Kiek iš tikrųjų bus atspausdinta, pareis grynai nuo to, kiek pasiseks gauti popieriaus, kurio ten visados trūksta. Daugiau kaip pusė visos popieriaus gamybos skiriama vadovėliams ir technikos bei griežtųjų mokslų knygoms leisti. Politiniai leidiniai, kaip Lenino raštai ir visokia agitacinė literatūra irgi gauna liūto dalį, nors tokias knygas mažai kas perka ir dar mažiau skaito. Tai dailiosios literatūros ir humanitariniams leidiniams belieka vos apie 20% visos popieriaus gamybos, dėl kurio tenai leidyklos ir varžosi, kam ir kiek pasiseks gauti. Nerusiškom knygom visados striukau išėina. Tad daugeliu atvejų, kai knygos tiražas pažymėtas 20.000 egz., faktinai yra išleidžiama tik kokie 2,000 egz.

Štai kodėl geresnių knygų ten dažnai pri-trūksta..."

NERUDA NE RUDAS, BET RAUDONAS

Parnykščių metų Nobelio literatūros premija, 67 iš eilės, paskirta Čilės poetui komunistui stalinistui, prieš 20 metų rusų apdovanotam Stalino premija, Ricardo Eliezer Neftali Reyes y Basoalto (g. 1904), žinomam slapyvardžiu Pablo Neruda.

Nuo 1927 metų jis jau darbavosi Čilės konsulariniuose postuose Burmoje, Ceylone ir kt. Ispanijos pilietinio karo metu jis buvo Barcelonoje ir Madride ir palaikė kairiąją flanką; tuo laiku, kai Orvelis ir kiti praregėjo (ir parašė Gyvulių farmą ir kt. komunizmą demaskuojančius veikalus), Neruda galutinai "apako", tapo komunistų partijos nariu ir ėmė kurti Kremliaus dvaro ponams himnus sovietiška rusišku žar-

gonu, dergdamas JAV ir visą antikomunistinį pasaulį. Kaip komunistų partijos atstovas jis 1945 m. pateko į Čilės senatą. Senate pradėjęs siautėti, už įvairias insinuacijas, ypač Čilės prezidento šmeižimą (kuris pasidavęs JAV-ėms), N. turėjo pasitraukti ir gyventi egzilyje. Už tarnavimą Maskvai Neruda buvo atlygintas Stalino "taikos" premija (1953).

Kokia toji Stalino "taika", jos palaimos patyrusiems daug kalbėti nereikia. Kai šiandieną klausaisi anuomet skambintų liaupsių, atrodo, didesnio pasityčiojimo iš taikos nereikia. 1950 metais Londone išleistas Nerudos stalininės "poezijos" rinkinėlis "Let the rail splitter awake and other poems" parodo visą jo, kaip poeto, mizeriją. Jo kultūrinis obskurantizmas kartais viršija pačiuose Sovietuose gyvenančius, partijos pažabotus rašėjus — knygėlės pasisakyme "vakarietiška kultūra jis... laiko nuodais" (cituoju lietuviškai iš "Europos Lietuvio", 1971.IX. 7.) Kafka ir Rilke, sako, domisi vien snobai... Tarp kita ko, tame savo "credo" jis pažodžiui taip nušneka:

"Kai Fadejevas savo kalboje Vroclavo kongrese sakė, kad, jei hienos galėtų naudotis plunksna ar rašomąja mašinėle, tai jos rašytų kaip poetas T. S. Eliot ar kaip romanistas Jean-Paul Sartre, tai aš manau, kad jis įžeidė gyvulių karalių. Aš netikiu, kad gyvuliai, apdovanoti inteligencija ir sugebėjimu palaikyti bendravimą, skelbtų begėdišką nelikimo religiją ir nešvankias piktybes, kaip kad daro vadinamieji Vakarų kultūros "kultūros"."

Bet gražiausia jis suokė apie Kremlių ir jame sėdinti genijų:

"Trijuose senojo Kramliaus rūmų kambariuose gyvena žmogus, vardu Jozefas Stalinas. Šviesa vėlai užgesa jo kambaryje. Pasaulis ir jo kraštas neleidžia jam ilsėtis. Kiti herojai sukūrė kraštą, bet jis padėjo savąjį suprasti ir statyti ir ginti. Dėl to jis yra dalis savo neaprepiamos žemės ir negali ilsėtis, nes jis nesiils... Ir t. ir t.t.

Toliau jis rašo, kaip Čamberleno nutukinti vokiečiai užėjo, kaip Stalinas visais frontais pasitiko juos, kaip jo liaudies sūnūs, lyg koksai uraganas, nustumė juos iki Berlyno, atnešdami plačią Rusijos taiką.

Randa gerą žodį jis ir tėvo mykytojo ir draugo generolams:

"Molitovas ir Vorošilovas yra tenai, aš juos matau su kitais, aukštaisiais generolais, tais atkakliaisiais. Stiprūs, kaip sniego padengti ažuolynai. Nė vienas jų neturi vergų pulkų. Nė vienas jų nepraturtėjo iš karų, pardavinėdami kraują."

Kai kurie apžvalgininkai, pristatydami "laureatą", pažymi, kad Neruda, Chruščiovui nuvainikavus Staliną, irgi išdrįsęs pridėti savo grašį: "Šis žiaurusis žmogus..." Ar tai nerodo, koks paklusnus Kremliaus vergas yra šis menkas žmogutis, per nežinia kieno malonę ištemptas už ausų ir pastatytas šalia literatūros milžinų ir dėl žmoniškumo bei taikos kovotojų. (J. S.)

SOVIETINĖ "ARS POETICA"

Dažnai randame sovietinėje spaudoje eilėraščių, kalte nukaltų. Kodėl? Ogi kad taip reikia lauja sovietinė teorija: kalk eilėraščių kaip kuolą, kišk į ugnį kaip geležį, kad būtų raudonas!

Vienas rusas eiliakalys apie eilėraščių darbą taip rašo 1971 m. spalio 16 d. "Tiesoje" (į lietuvių kalbą tą "eilėraščių" išvertė J. Jakštas):

"Žiūrėkit, / Keičia spalvas palengva / Mano įkaitęs eilėraštis. / Ar malkas kapotum, ar šieną draikytum, / Ar griebtumeis darbo kito, / Ką bedirbtum — prie kūno / Turi prilipt marškiniai, / Turi išpilt būtinai / Pirmas prakaitas, Trečias prakaitas, / Dargi — / Devintas! O kitaip... koks gi čia darbas!"

Perspėjam skaitytoją: čia eilėraštis, tik mes jį nurašėm ištisai, eilutes atskirdami pažulniu brūkšneliu /.

"LIETUVIŲ DIENOSE" GAUNAMOS KNYGOS

☐ **VYSKUPAS IR VELNIAS.** Rašytojo Igno Šeiniaus pomirtinis naujų apysakų rinkinys. Apie 200 psl. Kaina \$3.00

☐ **RINKTINĖS MINTYS.** Sudarė kun. dr. J. Prunskis. Žymiųjų pasaulio žmonių — mokslininkų, menininkų, vadų, valstybininkų ir kt. pasakymai, aforizmai. Neišsemiamas turtas paskaitininkams. 326 p. Nominalinė kaina \$4

☐ **SMULKIOJI TAUTOSAKA.** Sudarė J. Mingirdas Puikūnas. Mįslės. Tinka ir Lituanistinėms mokykloms. Kaina \$3.00

☐ **DAŽYTAS VUALIS.** Pasaulio garsaus rašytojo W. Sommerset Maugham romanas, pagal kurį susuktas filmas "Septintoji nuodėmė" Lietuvių kalbon vertė Stp. Zobarskas. ... Kaina \$3

☐ **MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS.** Parašė Vytė Nemunėlis; iliustravo spalvotais piešiniais V. Stančikaitė. Tai gražiausia ir labiausiai skaitoma knygutė vaikams. Kaina \$3.00

☐ **LIETUVA — EUROPOS NUGALĖTOJA.** Lietuvos laimėjimai iki krepšinio meisterio Europos pirmenybių. Iliustruota. Sudarė A. Gustaitis. Tinka jaunimui. Kaina \$2.50

☐ **ŽAIŽARAS.** Pasaka mažiems, teisybė dideliems. Parašė Daumantas Čibas. Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė. Kaina \$2.00

☐ **KETURKOJIS UGNIAGESYS.** Parašė D. Brazytė-Bindokienė. Iliustravo Zita Sodeikienė Mažiesiems. Kaina \$2.00

ORDER BLANK:

Please mail me the following books:

☐ **Lithuania — Land of Heroes**
Price: \$4.75 \$

☐ **Crosses**
Price: \$4.00 \$

☐ **Dance of Lietuva**
Price: \$5.00 \$

☐ **The Battle of Grunwald**
Price: \$3.00 \$

☐ **Map of Lithuania**
* Wall map — \$4.50 \$
* Map in book form — \$3.50 \$

☐ **Popular Lithuanian Recipes**
Price: \$2.50

☐ **The Balts**
Price: \$8.50

☐ **The Evening Song**
Price: \$3.00 \$

☐ **The Forest of Anykščiai**
Price: \$3.00 soft cover; \$4.00 hard cover

☐ **The Ordeal of Assad Pasha**
Price: \$2.00 \$

☐ **Vytautas The Great**
Price: \$3.00; hard cover \$4.00 \$

Mail this order blank and your check to:

LITHUANIAN DAYS PUBLISHERS
4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029

RAŠYTOJAS – JŪSŲ BROLIS

Lietuvio rašytojo pagerbimas - akademija Detroite

Detroito miesto negausi, darbščių ir veiklių lietuvių kolonija, šakotoje politinėje, kultūrinėje ir meninėje veikloje dažnai švysteli neeiliniais parengimais: koncertais, meno parodomis, suvažiavimais, seimais ir t. t. Be aibės lietuviškų darbų atliekančio DLOCO (Detroito Lietuvių Organizacijų Centro, kurio neturi jokia kita JAV lietuvių kolonija), čia gražiai reiškiasi kultūriniais užmojais abi šaulių kuopos: St. Butkaus ir jūros "Švyturio". Neminant pasaulėžiūrinių organizacijų, kurių čia rasime nemažą kiekį, turime prisiminti Lietuvių Kultūros Klubą, kuris per savo kultūrinę veiklą 20 metų bėgyje užsitarnavo didelių nuopelnų ir gražaus visų

Detroito Lietuvių Kultūros Klubo pirmininkas).

Simbolinio Lietuvos Rašytojo pagerbimas įvyko Detroito Lietuvių Namuose lapkričio 7 d. ir praėjo šlovingo orumo ženkle. Tad verta apie jį plačiau pakalbėti, nors nuskridęs laikas jau jį nunešė JAV lietuvių kultūrinės veiklos istorinėn praeitin. Tai neeilinis įvykis ne tik Detroito lietuvių kultūriniam gyvenime, bet ir visoje šiaurinėje Amerikoje ir, gal būt, visame laisvojo pasaulio lietuviškame gyvenime.

Šiam pagerbimui buvo gerai pasiruošta, viskas giliai apgalvota, daugybė laiškų parašyta, pravesta turininga, plati reklama, sukėlus

Rašytojai, dalyvavę akademijos ir literatūrinės popietės programoje Detroite. Iš kairės: Stasys Santvaras, Vytautas Alantas ir T. Leonardas Andriekus, Liet. Rašytojų Dr-jos pirm. Dešinėje — agr. A. Musteikis, Detroito Liet. Klubo pirm., akademijos iniciatorius ir rengėjas.

Writers at the Detroit Academy in honor of the Lithuanian Author.

liet. kultūriniuose sluoksniuose nemaža susidomėjimo. Susilaukta JAV LB ir Lietuvos Šaulių Sąjungos Tremtyje centrų globos ir nuo-

širdaus pritarimo.

Minėjimas pradėtas pamaldomis; šv. mišias šv. Antano bažnyčioje sykiu aukėjo vysk. V. Brizgys ir kunigai K. Simaitis, ir L. Andriekus, OFM — dabartinis Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas. Pamokslą lietuvių rašytojo ir literatūros tema pasakė vysk. V. Brizgys. Jis iškėlė lietuvių rašytojo ir žurnalisto nuopelnus prisikeliančiai nepriklausomai Lietuvai. Vyskupo žodžiais, visais laikais lietuvis rašytojas buvo patriotizmo dvasios apšviestas. Jo raštai tarnavo gėrio, tėvynės meilės ugdymui ir blogio naikinimui.

Prieš aukojimą besimeldžiantieji unisonu maldavo Visagalį pasigailėjimo mirusiems ir visokios pagalbos ir palaimos gyviesiems rašytojams.

Akademinei dalis ir literatūrinė popietė (meninė dalis), įvykusi po pamaldų, buvo įvykdyta Lietuvių Namuose. Iškilmės prasidėjo su visais panašių akademijų programos privalumais — invokacija, himnai, garbės prezidento sudarymas... Toliau sekė tarti "žodžiai", paskaitos, sveikinimai. **Nukelta į 14 psl.**

Rašytojo pagerbimo akademijos prezidiumas: už staso (iš kairės) kun. K. Simaitis, šv. Antano par. kleb., PLB Kultūros Tarybos pirm. A. Nasvytis, vysk V Brizgys, poetė Marija Sims, T. L. Andriekus, L. R. Dr-jos pirm., Atkų Fed-jos vadas prof. J. Pikūnas, JAV LB c. valdybos pirm. V. Volertas, Vilniaus Krašto lietuvių s-gos pirm. K. Veikutis, LTŠST c. vald. pirm. V. Tamošiūnas. — Prie stalelio — Stasys Santvaras, paskaitininkas.

Presidium of the Academy and main speaker Stasys Santvaras.

kultūringųjų lietuvių pagarbos ir pripažinimo. Prisimintinas labai pavykęs ir visoje lietuviškoje Amerikoje susidomėjimą ir pritarimą sukėlęs Lietuvos Ūkininko pagerbimas, suruoštas Detroito Lietuvių Agronomų sambūrio ir D. K. K. — 1965 m. gruodžio 5 d.: panašus — Liet. Mikytojo pagerbimas, įvykdytas DLKK 1967 m. rugsėjo 17 d. (liet. muzikiniame pasaulyje palikęs Brazdžionio - Būdriūno kantatą, atliktą IV Dainų šventėje ir daugelyje JAV bei kitų kraštų liet. chorų). Pernai metais labai prasmingas — Lietuvos Rašytojo pagerbimas, surengtas lapkričio 7 d.; rengė vėl tas pats DLKK. (Pažymėtina, kad visų šių "pagerbimų" iniciatorium yra agr. Antanas Musteikis,

Publika Lietuvos Rašytojo pagerbime idėmiai seka kiekvieną programos žodį.

Participants of the Academy.

Visos nuotraukos
E. Vasiliausko

Mano brangioji Andromacha,

Tavo žodžiai, rašyti laiške iš Alpių slėnio, kvėpėjo ne edelveisais, bet lietuviškomis rožėmis. Jie nuvedė mano sielą ten, kur Nevėžis susitinka su Nemunu. Aš ėmiau ieškoti tavo pėdų, įmintų pakrantės smėly, bet veltui: laikas jas buvo sunaikinęs. Mano vaizduotėje tu atgaivinai auksinių dienų praeitį, kada aš be rūpesčio veide skardžiai dainavau gyvenimui himnus kaip nuoširdžią padėką už jaunystės grožį. Aš tada buvau studentas, linksmas kaip vytyturėlis pavasariname tėviškės danguje. Nuvykęs kartą į Raudondvario miestelį, ant Nevėžio tilto išvydau mergaitę, žiūrincią į ramius vandenį ir negalvojančią, kad jie neša tolyn mūsų jaunystės dienas, gražias ir saldžias, bet nebesugrąžinamas. Aš tada nežinojau, kas ta raudondvarietė buvo, bet šiandien jau žinau: tai Tu, miela Andromacha. Aš tada buvau tau pasakęs tik keletą žodžių, sustojęs ties tavimi pažiūrėti, ką tu ten matai Nevėžio srovėje. Tavo lūpose žaidė šypsena, pagimdyta širdy rusenančio jaunatvės džiaugsmo. Šiandien, skaitydamas tavo laišką, aš viską užmiršau — Pacifiko vandenį ir Los Angeles palmes — nes mano mintyse buvai tik tu viena ant Nevėžio tilto. Vietoje kaliforniškos palmės išvydau lietuvišką berželį, verkiantį, kad aš taip seniai jį belankiau. Ar tu šiandien dar prisimeni ant tilto pasakytus mano žodžius? Tačiau tavo žodžiai įkrito į mano širdį ir liko iki šiol neužmirštami. O jie buvo gražūs, kaip ir tavo šypsena. Savo rankoje tada tu laikai rožės žiedą ir pešiojai po vieną jo lapelį, mėtydama juos į Nevėžį. Nepagalvojai, kad tas kvapus žiedas buvo tavo gyvenimo simbolis, o žiedlapiai — metai, kuriuos išbarstei Tirolio kalnų slėnyje. Tas pats atsitiko ir su manimi: aš išmėčiau savo metus Australijos dykumose, beieškodamas brangiųjų akmenų, ir Kalifornijos palmių pavėsiuose, vis stengdamasis pro jas išvysti skaisčiausią žvaigždę.

Nuo tos dienos, kada tave buvau sutikęs ant Nevėžio tilto, praskriejo, kaip greitasparniai paukščiai, daug metų, bet tavo vaizdas išliko mano sieloje gyvas ir nepaprastai ryškus, tarsi aš tave būčiau matęs tik vakar. Net atsimenu, ką anuomet mačiau tavo akyse: žydinčių linų laukus ir žydrius ežerus po mėlynu tėvynės dangumi.

Šiandien ir tu ir aš esame toli nuo to Nevėžio tilto. Dabar tavo žvilgsnis kyla iš slėnio į Tirolio kalnų viršūnes ir neranda ten nieko sava. Mano likimas irgi toks pat: aš dažnai žiūriu į šiaurės dangų ir ten neišvystu jokios žėrinčios pašvaistės. Ilgesys išvysti žvaigždėtą tėviškės dangų, apgaubusį gimtąją žemę, yra nuolatinis mano vienatvės palydovas.

Miela mergaitė iš Raudondvario laukų, baltaplunksne gulbe, nutūpusi Tirolio kalnų slėny, jei kurią dieną pajusi šlaitais nusileidžiantį iš Alpių vėjelį, paglostantį tavo skruostą, žinok, kad tai mano siela iš ilgesio lanko tave ir kad švelnus jos sparnas paliečia tavo veidą.

Miela Andromacha, aš vis dar tebelaikau savo sielos labirintuose nuostabaus kvapumo ir raudonumo tavo rožes, kurias tu kadaise man prisiuntei iš kalnų į Heidelbergą. Nors jau keletą metų nusinešė laiko paukštis nuo tos dienos, bet jų kvapą dar ir šiandien tebejaučiu. Visos Kalifornijos azalijos ar buganvilijos yra niekai prieš tavo rožes, kurios iki šiol tebežydi mano sieloje.

Aš tiesiu tau per Pacifiko vandenyną sveikinančią ranką su kaliforniškos saulės spinduliu delne. Lai tas spindulys išvaro iš tavo slėnio ir tavo sielos miglas, jeigu jų ten kartais pasitaikytų.

Lik sveika ir laiminga, mieloji Andromacha! Aš dažnai girdžiu tavo balsą, kai tu slėnyje su kuo nors kalbi, ir tavo žingsnius tame kalnų ramybės slėny, kuriame likimas tau lėmė leisti ilgesio kupinas dienas.

Sudiev, Andromacha!

Neužmiršk manęs!

Nuolat mintimis tave lankas

Tavo Hektoras

□ Pernai metų lapkr. mėn. LD numeryje buvo išspausdinta žinutė, kad renkame Juozo Tininio literatūrinį palikimą; prašėme jo bičiulius patikrinti pas save turimus laikraščių ir žurnalų komplektus bei leidinius ir, radus vertimų ar kitų raštų, atsiųsti xeroko kopijas ar pranešti LD redakcijai. Į tai atsiliepė V. Prižgintas ir atsiuntė mums gausų pluoštą J. T. vertimų, iš kurių vieną (Ištremtasis) spausdiname šiame puslapyje. V. Prižgintui esame labai dėkingi.

Laukiame iš kitų. Tатаi reikalinga J. T. leidiniui "Laiškai Andromachai", kuris baigiamas redaguoti ir, tikimės, kad iki autoriaus mirties metinių bus išleistas.

IŠTREMTASIS

Jis iškeliavo iš ten ir klajojo po pasaulį. Tegu Dievas vedžioja vargšo ištremitojo žingsnius!

Aš išvaikščiojau apgyventus kraštus, ir žmonės žiūrėjo į mane ir aš į juos, bet mes niekados vieni antrų nepažinome. Ištremtasis visur jaučiasi vienišas.

Blėstant dienos šviesai, iš gilaus slėnio pamatęs kylančius pro kaminą dūmus, aš tariau sau: Laimingas yra žmogus, kuris vakare sugrįžta į savo mielus namus ir atsėda saviškių tarpel! Ištremtasis visur jaučiasi vienišas.

Kur bėga debesys, kuriuos prieš save gena audra? Ji gena ir mane kaip juos, ir ar jai svarbu kur? Ištremtasis visur jaučiasi vienišas.

Medžiai, kuriuos aš išvystu, yra gražūs ir gėlės yra puikios, bet tai nėra mano tėviškės gėlės ir mano tėvynės medžiai: jie man nekalba... Ištremtasis visur jaučiasi vienišas.

Upelis, kurį aš išvystu, ramiai teka per lygų kraštą; bet jo srovenime nėra garso, kurį aš savo vaikystėje girdėjau: jis nesukelia jokio prisiminimo mano sieloje. Ištremtasis visur jaučiasi vienišas.

Dainos, kurias aš girdėjau, skamba švelniai, bet liūdnos ir džiugios mintys, kurias jos sukelia, nėra mano liūdesiai ir mano džiaugsmas. Ištremtasis visur jaučiasi vienišas.

Žmonės mane klausinėjo: Kodėl tu verki? Ir kai aš jiems atsakiau, niekas su manimi neverkė, nes niekas manęs nesuprato. Ištremtasis visur jaučiasi vienišas.

Aš mačiau senų vyrų, kurie buvo apsupti savo vaikų, kaip alyvmedis savo atžalų, bet nė vienas iš jų manęs nepavadino savo sūnumi ir nė vienas iš vaikų manęs nepavadino broliu. Ištremtasis visur jaučiasi vienišas.

Aš bačiau jaunų mergaičių, kurios šypsojosi savo širdies išrinktajam, šypsojosi šypsiu tokiu tyru, kaip pavasario vėjas; bet nė viena nesišypsojo man. Ištremtasis visu jaučiasi vienas.

Vargšas tremtinys, liaukis dūsavęs! Visi žmonės tremtiniai kaip ir tu; jie visi mato iškeliaujant savo tėvus, brolius, žmonas ir draugus. Tėvynės nėra šioje žemėje, veltui žmogus jos čia ieško, ką jis laiko tėvyne, tėra užteigęs namai naktį.

Jis keliauja iš ten ir klajoja po pasaulį. Tegu Dievas vedžioja vargšo tremtinio žingsnius!

Išvertė
J. Tininis

Ekliptinės miniatiūros

SAULĖ

Erdvė
godžiai geria karštą vyną.
Karštas vynas liejasi
pro saulės kieliko kraštus.
Karštas vynas laša ant planetų,
krinta ant mėnulio,
krinta žemėn,
kad užgimtų kraujas ir sula,
vėjas ir vanduo,
kad išauštų rytas.

MERKURIJUS

Aš alsuoju
saulės didelio veido karščiu.
Liepsnojančios akys
lydi mane
ligi aštraus horizonto,
kur ledinė tamsa
mėto žvaigždes
amžinos dienos
ir nakties palubėn.

VENERA

Balta snaigė nušvinta
ekliptiniam debesų
viršum tavo miego.
Bet žemėn nekrinta,
tik tirpsta ledai
saulės įkaitusiam delne.

ŽEMĖ

Iš gilumų,
iš pačios šerdies aš atėjau,
per saulės vėją,
kad neštų ji mane
drauge su Deimena,
krauju pasrūvusia,
drauge su verkiančia Nerim.

Sietyne,
ar tu matai jos kraują?
Orione,
ar tu girdi jos verksmą?

Neišgirstas
i gilumas sugrišiu,
nežinomas giliai užmigsiu.

MĖNULIS

Tu
Mare Tranquillitatis,
tu
Hadley kalno papėdė,
tu
mano žemės uostas.

Ilsėkis debesų
visą naktį.
Neškis mane
su savim.

MARSAS

Kadaise garbino tave romėnai,
ietis saugojo,
šventuosius skydus.
Nors tavo slėniais kraujo upės
niekad netekėjo,
tavo kraterių krauju
netaškė niekas —
kodėl
raudonas veidas
atsispindi stikluose?

JUPITERIS

Prisiminsim
tavo seną vardą Liucetius,
ieškodami erdvės
tarp dvylikos mėnulių,
ir nugalėsime tave,
parnešę saują žemių
nuo dryžuoto veido,
Liucetius.

SATURNAS

Nuo saturnalių triukšmingų
tik vienas aukso žiedas liko
ekliptikos take.

Palytėk
ir pasidžiauk —
kadaise jį dėvėjo
su vergais puotaudamas
Saturnaličius
Princeps.

URANAS

Tu npažinojai
savo tėvo
Sir William Herschelio.
Nežinomas buvai,
nematomas buvai,
kol jis
tavo veidą
uždegė tamsoj.

NEPTŪNAS

Tu palietei švelniai
Pro šalį riedantį Uraną,
ir jis parodė mums tave,
pasislėpusį
už planetų aštuonių.

Dabar esi
tarp šviesulių
saulės vainike.

PLUTONAS

I juodą skarą
įsisupo saulė,
nėra aušros,
nėra dienos,
tik žvaigždės
šiapus ir anapus
neižiūrimų kalnų,
šiapus ir anapus
nesuvaldomos nakties.

A. Radžius

VINCĖS JONUŠKAITĖS GYVENIMO KELIAS I LIETUVOS OPEROS PRIMADONAS

(Iš pokalbio su Vytautu Alseika)

“Mano motina buvo dainininkė...”

Vincei Jonuškaitėi (Zaunienei, vėliau Leskaitienei) šių metų sausio mėn. sukanka 70 metų amžiaus. Ta proga buv. Lietuvos Operos solistė pasidalino mintimis apie savo gyvenimo kelią, operos bei koncertinės dainininkės karjerą ir visuomeninę veiklą.

Gimusi 1902 m. sausio 22 Subačiuje, ji su meile prisimena kun. F. Kemėšio suorganizuotą slaptą liet. mokyklą jos motinos name. Ji turėjo įtakos jaunai Vincei, būsimai dainininkei. “Prisimenu, kai motina žandarus papirkinėdavo samavorais, kumpiais ir kitokiom dovanom — kad tik mokykla veiktų”, sako ji.

Vincė Jonuškaitė — Panevėžio choristė (1914 m.).

V. Jonuškaitė a school girl in Panevėžys, 1914.

Motina buvo dainininkė, daug dainuodavo su dukterimis Stefanija ir Vince namuose ir svečiuose. Jonuškaitė prisimena: motinos klojime 1908 m. įvyko teatro vaidinimas, ir Vincė pirmą kartą pamatė “Amerika pirtyje” ir “Piršlybas”... nors, sėdėdama ant kun. J. Tumo kelių, užmigo...

Jusefa Nasvytienė išmokė daug naujų dainų.

Vincė scenoje — 9 metų

Pati Jonuškaitė į sceną išėjo turėdama devynerius metus. Tai buvo 1910, kai ji “Genovaitėje” suvaidino Benuko vaidmenį. Subačiuje pas vargonininką Baltrušaitį Jonuškaitė pradėjo “muzikos studijas”. “Paklausit, kokių balsus dainuodavau? Bosu”.

1911 - 15 m. Jonuškaitė mokėsi Panevėžyje, dalyvavo gimnazijos

chore, kuriam vadovavo vargonininkas Paulauskas. Pagal tuometinę tvarką, vieną sekmadienį tekdavo dainuoti lietuviškai, kitą lenkiškai...

1914 m. grįžo iš Amerikos Vincės tėvas. 1915 m., karo veiksmams įsisiūbavus, Vincė pasimetė nuo tėvų ir tų pat metų rudenį atsidūrė Voroneže. Ji pasakoja:

“Mane tuo metu globojo Keršulytė, su ja atvykau į Voronežą. Teko iš Lietuvos arkliais keliauti iki Dvinsko, iš ten — į Mogilevo guberniją, kur buvo vadinami “lietuviški kaimai”, gi patyrė, kad Voroneže veikė Lietuvių Komitetas, patraukėm ten.”

“Voroneže tapau soliste...”

Voroneže Jonuškaitė toliau mokėsi, peršoko į šeštąją klasę ir baigė gimnaziją, pasiryžusi būti mokytoja. Ir ten dalyvavo chore, kur muzikos mokytoju buvo Vincas Nacevičius. Tai, anot Jonuškaitės, buvęs tikrai gražus choras, jame dalyvavo daugelis žymių asmenų. 1915 m. gruodžio mėn. ji ten virto soliste, chore atlikusi dainą “Oi, grybai, grybai.”

Voroneže ji pamatė ir pirmą operą — Rubinšteino “Demoną”. Opera padariusi tokį didelį įspūdį, kad, anot jos, “dvi savaites buvau tiesiog apkvairšusi”. Ji prisimena, kad tada Voroneže būsimos solistės Vencevičiūtės motina juos mokė fortepiono.

1917 metais Jonuškaitė su kitais moksleiviais ateitininkais buvo nuvykusi į Minską, kur rengė koncertus, vakarinius kursus, vakarėlius ten gyvenantiems karo tremtiniams. Globėju buvo kun. Borisevičius (vėliau vyskupas), kuris prikalbino ją, grįžus į Voronežą, stoti į muzikos mokyklą. Taip ji ir padarė. Bet iš pradžių nenorėjo priimti, nes ji buvo per jauna. “Verkiau ir pagaliau mane priėmė...” — ji pasakoja. Mokytoja buvo latvė profesorė Žubit.

I Lietuvą 1918 m., draugystė su Tallat-Kelpša

Jonuškaitė pasakoja: “Iš Voronežo pabėgau 1918 m. pavasarį; Polocke laukėm ešalono į Vilnių. Čia atvykusi susitikau su iš Perapilio atvažiavusiu muziku Juozu Tallat-Kelpša, kuris suorganizavo chorą; pamėgo mano balsą; iš tikrųjų, su juo susidraugavom...”

Tais pat 1918 metais ji nuvyko į Subačių, savo gimtinę, iš kur nukeliavo į Kupiškį ir kurį laiką lankė vokiečių kalbos kursus. Norėjo vykti į Vilnių, bet tėvai neleido. Tad teko pasitenkinti mokytojos darbu Surdegių pradžios mokykloje.

VINCĖ JONUŠKAITĖ-LESKAITIENĖ (Chicagoje, 1949)

Foto Conrad Studio, Chicago

Vincė Jonuškaitė, mezzo-soprano, reaches United States (Chicago, 1949).

Mokydama Surdegiuose ji įsteigė vakarinius kursus, chorą, rūpinosi ir vaidinimais. Subačiuje darbavosi kartu su Pranu Skardžiumi (būsimuoju profesorium, kalbininku) ir kitais studentais. Ji prisimena: “Bu-

vom anuomet surengė tris vaidinimus; sekmadieniais po pamaldų jaunimas mokėsi naujų dainų...

Visa tai vyko liki 1919 m. sausio mėnesio, kada ten pasirodė pirmieji bolševikai, agitatoriai, suėmė porą

V. Jonuškaitės motina su vaikais Subačiuje savo namų kieme.
Vincė's mother with grand-children at Subačius homestead.

žmonių. O Vincė ragino lietuvius stoti į savas organizacijas. Kilus pavojui, tėvas išvežė dukterį pas gimines. Po poros savaitių grįžusi atgal į mokyklą, jau rado miliciją ir bolševikišką tvarką. Jai uždraudė dirbti vakariniuose kursuose ir įsakė niekur nevaikščioti... Bolševikai žmones kratė, plėšė, ėmė siausti šiltinės epidemija. Ja apsikrėtė ir Jonuškaitė. Buvo išgabenta į Subačius. Pasveikus vėl turėjo slapstytis nuo bolševikų, bet policijos vadas Gaidukas ją suėmė ir paskyrė namų areštą. Teismui neatidavė, bet nutarė išvežti į Rusiją, atrodo, į Smolenską. Bet atėjo lietuviai, komisaras pabėgo į mišką ir taip buvo išgelbėta nuo tremties.

Jonuškaitė pasakoja: "Tuo metu, alyvoms žydint, pirmą kartą išgirdom lietuvius dainuojant "Jau aušta aušrelė..." Mano motina parpuolė ant kelių..." Rusai daugiau nebegrižo, ir Jonuškaitė galėjo ramiai ieškoti darbo.

"Tapau žemės ūkio ministerijos sekretore..."

1919 m. pavyko gauti darbą Kaune žemės ūkio ministerijoje, pas direktorių Joną Aleksą, ūkio departamento sekretore. Ji dabar prisimena: "Kelis mėnesius algų mums nemokėjo — nebuvo pinigų, valgėm "Vilkolaky"..."

Kaune Jonuškaitė susirado Juozą Tallat-Kelpšą, šis ją užrašė į chorą ir tų pačių metų 1919 m. rudenį ji atliko Vaidilutės vaidmenį M. Petrausko "Birutėje" (dalyvavo ir chore). Valst. teatre įvyko trys "Birutės" pastatymai.

Tas pats Tallat-Kelpša pakvietė Jonuškaitę dalyvauti J. Naujalio pagerbime. Jonuškaitė dainavo solo "Lopšinę" ir duetą su Girniute; taip pat dainavo ir Adelė Nezaibauskienė (būsimoji solistė Galau-nienė). Jonuškaitė prisimena: "V. K. Banaitis parašė labai gerą kritiką." Ir po jai tekdavo kas savaitę kur nors padainuoti. (Šeštadieniais dainuodavo "Vilkolaky", be to, ir tuometiniame kariuomenės klube, Maironio g. 3.).

"Bene 1919 m. pabaigoje įvyko K. Binkio išleisto žurnalo "Vejos" "krikštynos". Ir ten mane privertė padainuoti. Su smuiku pasirodė G. Matulaitytė, dalyvavo kan. J. Tumas-Vaižgantas, J. Tallat-Kelpša, J. Naujalis ir k. Šie trys mane kalbino važiuoti į Berlyną studijuoti dainavimo. Aš atsakiau: "Neturiu pinigų studijoms, be to, noriu būti daktare ar agronome..." Tačiau J. Tallat-Kelpša ragino vykti į Berlyną ir tikino: "Pinigų atsiras". Ir iš tikrųjų, sąlygos buvo sudarytos. Tik motina vis kalbėjo: "Ar tau nebus sarmata dainuoti prieš žmones?"

1920 metų pradžioje — į Berlyną

Ir sausio 6 Jonuškaitė iškeliavo

į Berlyną su Čarneckaite (būsimoji Birutienė) ir Ona Kerpauskaite; be to, ten studijavo dar J. Tallat-Kelpša, P. Grajauskas ir dr. P. Karvelis.

Jonuškaitė prisimena, kaip su J. Tallat-Kelpša nuvyko į konservatoriją ir laikė egzaminus. Į 16 vietų buvo apie 100 kandidatų. Egzaminai Jonuškaitei pavyko. Studijavo pas žinomą kammersaengerį Albert Fischer. Jis buvo įsitikinęs, kad Jonuškaitė — tai būsimoji koncertų dainininkė. Operos meną ji studijavo pas Hoert. Ten studijuodama, ji aplankė geriausius operos ir dramos spektaklius (nors dėl to kartais ir be pietų likti tekdavo...).

Po metų gavo valstybinę stipendiją — per Lietuvos pasiuntinybę kas mėnesį atsiimdavo po 5 dolerius ("Jų man pakakdavo pusei mėnesio, o kas likdavo — koncertams ir teatrams," sako ji).

Tačiau Berlyno klimatas jai buvo nepalankus, sveikata menkėjo... Vėl atsiradus finansinei pramai (daug prisidėjo M. Yčas, Vailokaičiai). 1922 m. gruodžio 17 Jonuškaitė jau Romoj. Čia dvi savaites ilsėjosi, susitiko su ten studijavusia Podėnaitė. Ji Jonuškaitę supažindino su muzikos mokytoja Calvatelli ir su geru dainininku bei mokytoju Einar Feyring. Pas jį studijavo dainavimą, gi fortepijoną, muziką — pas Laurą Valenti.

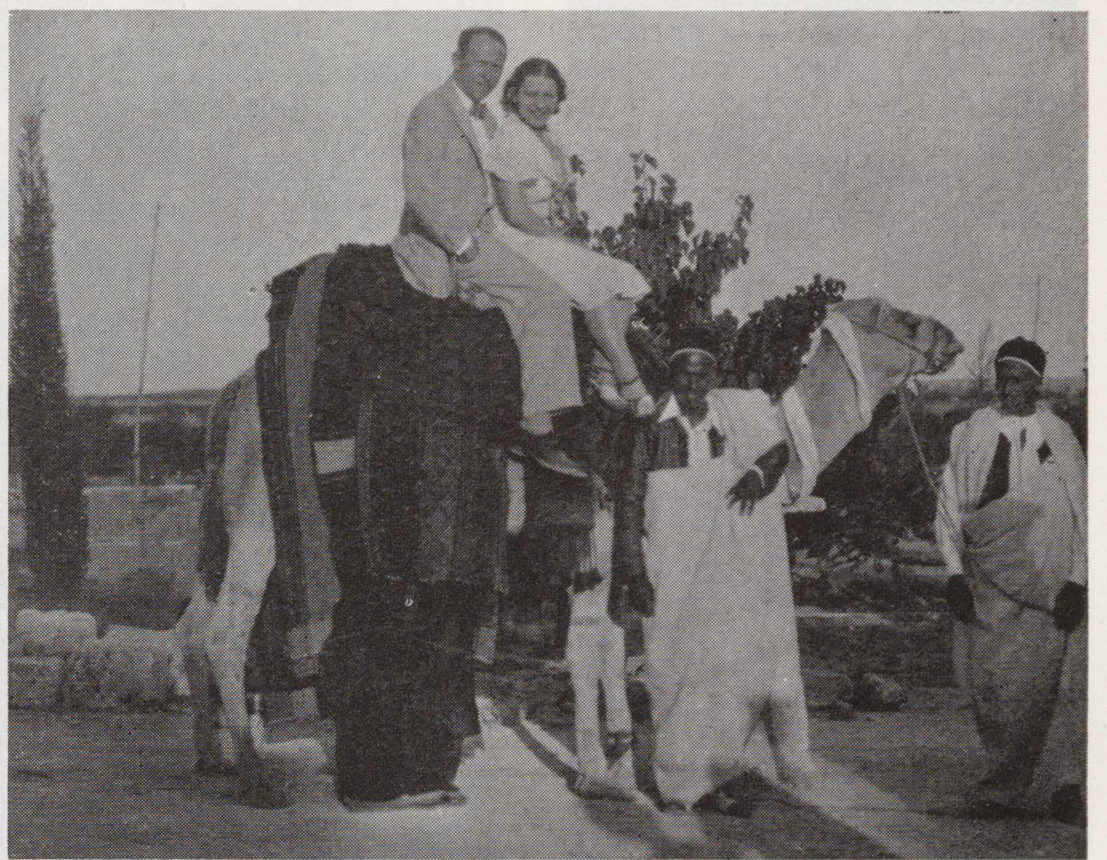
Debiutas — 1925 m. gegužės mėn.

Jonuškaitė pasakoja: "1925 m. gegužės mėn. jau buvau pasiruošusi savo debutui Romos Filharmonijos salėje. Atsimenu — man pasakė, kad turiu įtraukti į repertuarą ir lietuvių dainų. Išsigandau. Ką? Pasi-rinkau šias dainas: Visur tyła, Liepė tėvelis, Vai pūtė, pūtė, Ne margi sakalėliai, Šeriau žirgelį. Salė pilna, nes juk lietuvių dainos — egzotika!

Vincė Jonuškaitė po koncerto Palangoje 1925 metais.

After a concert in the seashore resort Palanga, 1925.

Vincė Jonuškaitė su savo vyru Dovu Zaunium kelionėje po Afriką.
V. Jonuškaitė with her husband (D. Zaunius) on African Safari.

Kitą dieną Romos laikraščiuose pasipylė nepaprastos recenzijos. Spauda rašė: Kas tai per šalis, kuri sukūrė tokius dainų šedevrus?"

Po koncerto Jonuškaitė pasirašė sutartį — 1926 m. atlikti keletą koncertų, ir ne tik Romoje, bet ir kituose Italijos miestuose, ir su nauja programa.

Koncertas Palangoje

Tų pačių 1925 metų pavasarį Jonuškaitė parvyko į Lietuvą ir čia pirmą kartą dalyvavo viešame koncerte Lietuvoje (Palangoje). Atliko tą pačią, kaip Romoje, programą. Po koncerto tuometinis V. Teatro direktorius Liudas Gira su ja pasirašė sutartį debutui Kaune, operoje. Pasiūlė "Carmen" operą..., bet ji nedrįso, tad teko dainuoti Poliną "Pikų damoje"; po to ji dainavo Angelą "Demone" ir Hofmano pasakose".

Grįžta į Romą, vėl koncertai

Gavusi Švietimo ministerijos leidimą, Jonuškaitė 1926 m. grįžta Italijon. Romoj dar mokėsi ir kartu koncertavo. Su ja dalyvavo to laiko žymus prancūzų fleitistas Geston Fleury, kuris "Tyliai, tyliai" pritarė fleitai, ir kt. Įvykdė 10 koncertų: du Romoje, du Trevis, Palermo ir kt. Romoje koncerte dainavo ir latvių tenoras Maris Vētra.

L. Girai nesutikus gastrolių Italijoje pratęsti, 1926 m. balandžio mėnesyje grįžo į Kauną. Kurį laiką nedainavo jokiame spektaklyje; nuvykusi į Rygą, ten tęsė studijas pas savo buvusį mokytoją Romoje Feyringą.

Valst. Teatro direktorium esant Antanui Sutkui, Jonuškaitė pasirašė

sutartį ir dar tų pačių, 1926, metų rudenį atliko didelę partiją "Mignon" operoje, diriguojant J. Tallat-Kelpšai. Po to sekė tik stambiosios operų partijos.

1928 m. vasarą, sezonui pasibaigus, direktoriaujant Jurgiui Savickiui, šis vėl išleido Jonuškaitę Italijon, šį sykį pas Milano prof. Sammarco, buvusį Metropolitan solistą. Grįžusi į Kauną, ji tuoj išitraukė kė į operos ir koncertų solistės darbą. Greit ja susidomėjo užsienis, ir dainininkė buvo kviečiama koncertams į įvairius kraštus.

1929 m. pavasarį ją pakvietė Paryžiaus Champs d'Elisees opera at-

Debiutas operoje 1926 m. — "Pikų damoje": piemenukė - M. Vaičkienė, piemenukas - V. Jonuškaitė.
A debut in Dame Pique, 1926.

V. Jonuškaitė operoj "Kunigaikštis Igoris" — Končakovna (Paryžiuje)

V. Jonuškaitė - Amneris "Aidoj".

likti partijas "Caro Sultano", "Kunigaikščio Igorio" ir Snieguročkos" operose. Po to sezonas Kaune. Čia ji ištėkėjo už D. Zauniaus, tuometinio Lietuvos užsienio reikalų ministro.

"Pagaliau išdrįsau dainuoti "Carmen"..."

1927 m. kovo mėn. įvyko tai, dėl ko Vincė Jonuškaitė taip jaudinosi anksčiau ir jaudinasi visą gyvenimą. Ji atliko Valst. Teatre Kaune Carmen partiją to paties vardo Bizet operoje. Iš viso ji Carmen vaidino ir dainavo netoli 200 kartų. Tą partiją yra dainavusi prancūzų ir lietuvių kalbomis Paryžiuje. Dar iš svarbesnių vaidmenų yra Aida, Dalila ir kit. Ligi 1944 metų dainavusi Valst. Teatro operoje Kaune, Jonuškaitė yra atlikusi 47 operų vaidmenis.

Dėmesys lietuvių dainai

Jonuškaitė dabar sako: "Nepamirškite, kad buvau ir operos dainininkė ir koncertų solistė".

Iš tikrųjų, ji pasižymėjusi kaip lietuvių liaudies dainų, originalių ar harmonizuotų, atlikėja ir propagatorė užsienyje. Tų koncertų buvo tikrai daug, net ir įvairiuose Lietuvos miestuose.

Ji prisimena: "Nueidavau pas Jadvygą Čiurlionytę į archyvą, domėjausi dainomis. Stengiausi dainuoti natūraliai, kaip kaimo žmonės dainavo. 1931 metais ryšium su Lietuvių Tautodailės paroda Stockholme, Goeteburge, Oslo, Kopenhagoje įvyko pirmas lietuvių dainų rečitalis (Tekstus į švedų, danų ir norvegų kalbas vertė J. Savickis). Atlikau 30 dainų. Kiti koncertai

vyko 1931 ir 1932 m. Kopenhagoje; 1935 m. du koncertai Maskvoj; po to Leningrade ir Taline. 1934 m.

Paryžiuje. Dar: Varšuvoje, Rygoje, Vienoje, Oslo, Buenos Aires, Montevideo Sao Paulo ir kt.

Buenos Ailes Colon teatre viešnage buvo drauge su Kipru Petrausku, J. Mažeika, I. Nauragiu.

Individualiai, be jau minėtų operų, Vincė Jonuškaitė užsienyje yra dainavusi dar: Dalilą ir "Verterio" Sharlottę Paryžiuje; ir Amnerį, Azuceną ir "Pakalnės" Martą — Pragoje, Rygoje, Taline. Pastaruosiuose miestuose dainavo ir lietuvių dainas per radiją.

Per tuos metus visuose Lietuvos kampeliuose ji yra davusi eilę rečitalių, kurių programose buvo ir grynai lietuvių dainų ir tarptautinių kompozitorių.

Kaip ji visur suspėjo, tiek daug aprėpė? "Nebuvo lengva, — pasakoja dainininkė, — juk buvau ne tik artistė, bet ir šeimos žmogus: žmona ir motina. Stokodavo laiko. Tačiau jeigu kviesdavo, — ar studentai, ar koncertus rengdavo labdarybės organizacijos, — neatsisakydavau ir padainuodavau be jokio honoraro. Tiesa, ir pati kai kuriose organizacijose veikiau: buvau "Lopšelio" pirmininkė... Tačiau plačiau visuomeninėje veikloje pasireikšti nebuvo įmanoma." Čia dar ji prisimena, kad daugelį kartų yra dainavusi Radijofone ir dalyvavo pirmoje transliacijoje iš Kauno į JAV (Po to buvo gavusi daug laiškų iš Amerikos).

Po 1944 gyvenimas visai pakito

1944 m. liepos 8 d. Jonuškaitė drauge su tūkstančiais kitų lietuvių pasitraukė į Vakarus. Laikinai apsisusto Vienoje. Čia radijofone įdainavo 30 lietuvių dainų plokštelę. Lietuvių tarpe ji dainavo Vienoje, Berlyne, o karui pasibaigus Miunchene. Su koncertais apvažinėjo daugelį stovyklų ir su malonumu

prisimena akompaniatorių Franz Halasz (Jis yra akomponavęs Miuncheno operoje).

Gyvendama Miunchene, Jonuškaitė muzikos mokykloje turėjo daug mokinių ne tik lietuvių (J. Šalnienė...), bet ir lenkų, žydų bei kitų tautybių.

1948 m. — į Kaliforniją, JAV

1948 metais Vincė Jonuškaitė (tuo metu Leskaitienė) atvyko į JAV ir laikinai sustojo pas savo seserį, nuo 1928 metų gyvenančią Santa Barbara (prie Pacifiko) mieste (sesuo mirė pernai rugsėjo mėn.). Netrukus Jonuškaitė buvo pakviesta į rytus, pirmiausia į Chikagą. Ji pradėjo ruošti savo debiutui Town Hall, New Yorke — jis turėjo įvyk-

Vincė Jonuškaitė:

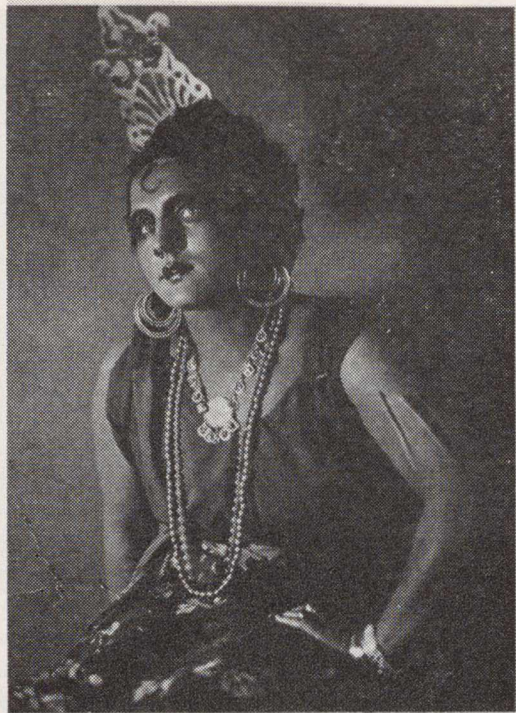
1. Babaricka - "Caras Saltanas" (Kaunas, Paryžius, Buenos Aires)
2. "Mignon";
3. Azucena - "Trubadūras".

Vincė Jonuškaitė in several of her operatic roles.

Opera "Pakalnė" (1927 m.) Pedro — A. Kutkus, Marta V. Jonuškaitė.

ti 1949 m. birželio mėn. Bet dainininkė susirgo, ir koncertas neįvyko.

Tuo metu ji su šeima persikėlė gyventi į New Yorką. Ji pasakoja: "Neturėjau pakankamai pinigų, o tai reikalinga menininkams Amerikoje... be to, nusprendžiau, kad kiekvienam yra savo laikas... Padaryti karjerą mano amžiuje — sunku, tad man pats protas padiktavo: geriau nepradėti. Priėjau išvados, kad žmogus gali būti naudingas ir visuomeninėje veikloje, dirbdamas Lietuvos naudai ir ją įvairiais būdais garsindamas.

Ir taip prasidėjo Jonuškaitės visuomenininkės veikla JAV-se, tiesa, ryškėjusi dar Vokietijoje.

Pradedant Miunchenu, po to — New Yorke

Dar Vokietijoje Jonuškaitė buvo įsijungusi į moterų veiklą Miunchene. Ji pasakoja: "Su Venslauskiene (būsima Lukšiene), dr. Krasauskaitė, Ligija Bezumavičiute (būsima Dirkiene-Bieliukiene), Garbuzaitė-Jurkuvienė (dabar Kanadoj) buvom suorganizavusios moterų tarybą prie komiteto. Turėjom savo delegaciją Tarptautinėje moterų organizacijoje (dalyvavo visų tautų atstovės). 1947 m., daugiausia dr. Žilinskienės iniciatyva, Esslingen mieste įvyko Pabaltijo moterų suvažiavimas. Atstovės dalyvavo iš visų stovyklų. Iš Miuncheno dalyvavo Garbuzaitė-Jurkuvienė ir aš. Čia ir buvo sukurta Pabaltijo Moterų Taryba, gi moterų skyriai buvo visose stovyklose."

Jonuškaitei atvykus į JAV, čia jau gyveno Birutė Novickienė ir Ligija Bieliukienė. New Yorke jos įsteigė Lietuvių Moterų klubą, pradėjo atkurti moterų būrelius. Jonuškaitė-Leskaitienė L. Moterų klubui New Yorke vadovavo 10 metų (1953 — 1963). Buvo taip pat L. M. Klubų Federacijos vicepirminin. Teko rašyti protestus, dalyvauti parodose, kongresuose, važinėti į Gen. Moterų Federacijos JAV-se

kongresus — ir kaip New Yorko klubo pirmininkei, ir kaip LMKF vicepirmininkei. 1966 m. mirus Ligijai Bieliukiene, perėmė Federacijos valdybos pirmininkės pareigas.

Darbas Lietuvos bylai, žygiai konvencijose

Apie veiklą moterų organizacijoje V. Jonuškaitė pasakoja su pakiliu jausmu: "Per tuos 25 metus (1946 - 1971) padarėm daug. Juk mūsų organizacija yra pilnateisė 11 milijonų moterų Gen. Federacijos narė. Dėl to turi nemažos reikšmės mūsų, lietuvių moterų, dalyvavimas Federacijos kongresuose. Man pačiai teko dalyvauti konvencijose Philadelphijoje, New Yorke, Bostone, San Francisce, Pithsburghe. Vis būdavo progos išplatinti daug propagandinės medžiagos apie Lietuvą, palaikyti ryšius su įvairių tautų delegatėmis, išgyti daug naujų draugų (pvz., Simo Kudirkos atveju pačios amerikietės yra daug rašiusios). Pavyko praveisti rezoliuciją dėl šeimų sujungimo; siuntėme raštus, memorandumus, protestus, atsilepimus tarptautinėms organizacijoms, spaudai, komentatoriams. Dėl Simo Kudirkos rašėm Tarptautiniam Raudojama Kryžiui. Buvom surengę lietuvių tautodailės parodą Bostone... Bet kur čia viską ir išskaičiuosi! Turime raštų, atsakymų iš prezidentų Johnsonos ir Nixono, iš jų žmonų, iš viceprezidento Spiro Agnew. Amerikietės moterys mums dėkojo už pasiūstą joms mūsų išleistą knygą "The Lithuanian Woman"..."

New Yorke Jonuškaitės veikla nesiribojo vien moterų federacija — ji dalyvavo visur, kur tik buvo kviečiama, ji domėjosi ir prisidėjo prie lietuvių kultūrinės veiklos (Paskaitos apie lietuvių dainas ir pn.).

Beje, šių metų pavasarį Lietuvių Moterų Klubų Federacija minės 25 metų sukaktį. Tuo metu balandžio ar gegužės mėn.) bus sušauktas platus suvažiavimas New Yorke. (Pa-

Vincės Jonuškaitės sukurti Carmen vaidmenys:

1. Carmen (1927), I aktas;
2. Carmen, II aktas;
3. Carmen, IV aktas.

Apačioj — dar viena Carmen rolė.

Vincė Jonuškaitė interpretinę Carmen.

ti pirmininkė, Jonuškaitė-Leskaitienė, gyvenimo sąlygoms susidėjus, laikinai išvyko gyventi į Kaliforniją, Santa Barbaros miestą; jos pareigas eina dvi vicepirmininkės — A. Kazickienė ir V. Čečetienė).

Dar keli klausimai: kokie dainininkės vaidmenys mėgiamiausi?

"Sunku pasakyti, — atsako Jonuškaitė: — Man atrodo, kad kiekviename vaidmenyje žmogus atgimsta iš naujo. Daugiausia dainavau "Carmen", o vienu dramatiškiausių vaidmenų laikau "Pakalnės" operoje ir Azučeną "Trubadūre". Mėgau ir "Dalilą" Bet ir mažosios partijos juk buvo charakteringos".

O koks įdomiausias įspūdis meno pasaulyje praeity? Ji atsako: "Tai vizija jaunatvėje, kai scenoje mačiau spinduliuojantį žmogų... Padarė įspūdį kai kurie dainininkai, kaip Flagstad ar 72 metų senukas Battistini "Kaukių baliuje". Visada žavėjau kitų menu".

Nukelta į 22 psl.

Vincė Jonuškaitė, mezzo-sopranas, Carmen vaidmenyje, to paties vardo Bizet operoje, Lietuvos Valst. Operoj Kaune.

Atkelta iš 7 psl.

A. Musteikis, LKK pirmininkas ir pagerbimo iniciatorius, akademi- ją pradėdamas palinkėjo sėkmės vi- siems atvykusiems ir neatvykusiems rašytojams, taip pat šiltais žodžiais pasveikino šio pagerbimo dalyvius. Trumpą, momentui pritaikytą in- vokaciją paskaitė kun. K. Simaitis. JAV LB centro valdybos pirm. Vy- tautas Volertas savo žodyje pasi- džiaugė šiuo ypatingu lietuvių ra- šytojo pagerbimu ir pasveikino šio parengimo iniciatorių. Rašytojas V. Volertas trumpai apžvelgė lietuvių tautos rašytojus nuo "Aušros" lai- kų, kurie kartu buvo ir laikraštinin- kai. Jie ugdė tautoje patriotizmą... jų literatūra daugiau ar mažiau buvo didaktinė. Bet tuo jie išugdė svetimųjų užmigdytoje tautoje vals- tybingumą ir, pagaliau, laisvą Lie- tuvos valstybę.

Draugijos pirmininkui jis įteikė raštą pergamente, kuris tarp kitoko taip bylojo lietuviui rašytojui:

Tavo raštas, aukštai iškeltas ži- burys, veda švieson. Tavo žodis, gaivus lietuvių sielos šaltinis, nelai- mėje guodžia tautą. Bylok, kalbėk, lietuvi rašytojau, — garbę, atpildą, pažadą neša tavo minties pėdomis tėvų šalies laisvėn keliaujas jauni- mas.

Pagrindinę paskaitą skaitė Stasys Santvaras, buv. Lietuvių Rašytojų Draugijos pirmininkas 1945 - 50 metų laikotarpyje. Jo žodis buvo giliai išmąstyta, plačiai apimama lietuvių rašytojo padėtį. Jis apgailėjo, kad šiuo metu, dėl rusų kolonistų Lietuvos okupacijos, rašytojai turi skilti į dvi dalis. Savo panoraminėje apžvalgoje apie lietuvių žodžio kūrybą ir kūrėjus pavergoje tėvy- nėje ir išeivijoje jis išreiškė nuomo- nę, kad tokia nenormali padėtis ateity turės pasikeisti ir kad turės būti vėl tik viena rašytojų draugija, ir mūsų lietuviškoji literatūra susi- lies į vieną. O šiuo metu... "išeiviai lietuvių rašytojai ne vien tik tęsia nevaržomos raštijos tradicijas, bet laisvės dėka dažnai pasiekia meni- nių aukštumų..." (Kalbos ištraukos spausdinamos 4 psl.)

Prelegentas palietė ir egzilio rašy- tojų trūkumus, daugiau sustodamas ties kritika ir nusiskųsdamas dėl kritikos šališkumo.

Poetas T. Leonardas Andriekus, dabartinis Rašytojų Draugijos pir- mininkas, tartame žodyje, tarp kit- ko, užsiminė ir apie išeivio rašytojo (lietuvių) sunkias kūrybos sąlygas, nes jam tenka uždirbti duoną kas- dieninę visai nieko bendro su lite- ratūra neturinčiu darbu, o tik po- to — poilsio ar atostogų valandomis — kurti. Tai esanti sunki kūrėjo dalis T. L. Andriekaus, jautraus poeto lyriko žodžiuose buvo jaučia- ma meilė lietuviui, teisingumas, nuoširdumas. Jo supratimas ir mei-

lė kūrybai tikrai uždegantis, pa- vyzdžiais švytintis.

Jis kalbėjo:

— Šiandien miela pasakyti Jum, kad Lietuvis Rašytojas yra jūsų brolis. Jis pažįsta tremties fizines bei dvasines naštas ir sykiu su jumis velka jas ant savo pečių...

— Kūryba yra estetiškai darni, turinti dievišką pobūdį, apimanti visą žmogų ir griaužianti tamsą bei chaosą... Kartais jis girdi šaukian- čias žvaigždes, kartais jūras, kartais menkuosius žemės tvarinėlius, kar- tais žmogų ir jo skausmą, kartais visą tautą. Rašytojas turi pagauti tuos skausmo bei džiaugsmo bal- sus, perleisti per save ir, sulydęs į poezijos, epą bei dramos veikalus, atiduoti savo broliams ir seserims. Kūrybos vyksmas, jei įsisiūbuoja, pilnai reikalauja viso žmogaus, viso jo laiko, visos jo meilės... Tik tada gimsta dideli meno veikalai, ir tau- tos kartais tik dėl kelių rašytojų iš- kyla į kultūrinės aukštumas...

— Negalima sakyti, kad mūsų tautoje koks žymesnis rašytojas ar meno žmogus būtų buvęs atstum- tas ar stačiai numiręs iš bado. Dau- giausia galėtume apgailėti, kad ne- retai jis buvo pamirštas. Pamiršimo dalia yra bėdinga rašto bei meno žmonėms.

— Niekas nė šiandien nesidomi, koks to ar ano žymesnio mūsų ra- šytojo amžius, kaip jis išsiverčia, ar gauna pensiją — nors jų kūry- ba laiko dvasiškai gyvą lietuvių tau- tos šaką tremty. Pagaliau nieko ne- girdėti apie kokią planuojamą pa- ramą senatvės bei ligos ištiktiems kultūrininkams, nors Amerikos lie- tuviai niekad nėra buvę finansiškai stipresni, kaip dabar.

— Žinoma, gali kas padejuoti, jog mes dar neturime Nobelio pre- mijos laureatų. Taip, mes neturime, bet mes galime pasigirti savo rašy- tojais, kurie lyg sąnariai su kūnu, yra suaugę su tauta. Jų kūryba yra perdvelkta tautos skausmų bei lū- kesčių, galima pavadinti tuo "klai- diai neramiu šauksmu", kuris, jei ne amžinybę, tai tikriausiai grovė vergiją, tamsą ir nesantaiką.

— Aptilus šių laikų audrom, Lie- tuvos kultūros istorijoje bus rašoma: ...Apie 30,000 pasitraukusių nuo komunizmo šviesių lietuvių ir gerai įsikūrusių už Atlanto turėjo per 100 pajėgių rašytojų. Jų knygos gi ma- žai tebuvo perkamos ir skaitomos... Knygos nevertinimas prisidėjo prie šeimų nutautėjimo, ir lietuvių iš- mokslinti vaikai nuėjo savo keliais.

...Reikia tik vieno — kad rašyto- jai ir skaitytojai dažniau susitiktų knygos puslapiuose. Tik tokiam susitikime rašytojas ir skaitytojas labiausiai suartėja ir tampa broliais ir seserimis: tarp jų užsimezga gi- minystė.

— **Detroito lietuvių suruošta ra- šytojams pagerbti akademija yra naujas žingsnis ta linkme. Tegul**

bando žengti panašiai ir kitų miestų lietuvių!

Po T. L. Andriekaus žodžio buvo pradėta **Literatūrinė popietė**, ku- rią sumaniai pravedė šaulė Stefani- ja Kaunelienė.

Popietė praėjo meninio orumo ženkle. Visą laiką jautėsi nenutrau- kiamas ryšys tarp scenoje savo vei- kalą skaitančio rašytojo ir klausy- tojų auditorijos.

Savo kūrybos skaitė: Leonardas Andriekus (poezija), Marija Sims (poezija), Vytautas Alantas (bele- tristika — ištrauka iš Mindaugo lai- kų romano "Šventėžeris"), Stasys Santvaras (poezija).

Po akademinės dalies visi daly- viai ir svečiai klausytojai buvo pa- kviesti pietų. Prie gėlėmis ir valgiais apkrautų stalų netrūko ir diskusijų, kalbų. Perskaityta nemažai sveikini- mų (Sveikinimų ištraukų spausdina- me šio LD nr. 5 psl. Red.)

Retai esti tokių pagerbimų ir parengimų, kur jaustųsi toks dide- lis ir glaudus ryšys tarp programos atlikėjų ir svečių auditorijos; šiame buvo tiek daug nuoširdumo, orumo ir visus jungiančios lietuviškos mei- lės, užtat ir nerašytojams buvo ma- lonu pabuvoti rašytojų artumoje. Atrodė, tądien visi Lietuvių Namai, jų salės mirgėte mirgėjo dvasinės šilumos ir reto spalvingumo gėlė- mis. Net ir paskaitų žodis čia buvo šventiškas, stilingas, klausytoją ati- traukęs nuo realios kasdienybės. Kūrybinis žodis (poezija ir proza) buvo perduotas jautriai, stilingai. Čia pat buvo platinamos knygos — galėjai įsigyti ir gauti autografą. Čia, išklauses kalbų, pajutai reikalą daugiau susirūpinti mūsų knygai gresiančiais pavojais. Po rašytojo pagerbimo turėte ateiti ir didesnis jo kūrybos vertinimas, knygos parei- kalavimas.

VI. Mingėla

NAUJOS KNYGOS

Atsiųsta paminėti

Jonas Kralikauskas, **Vaišvilkas**. Romanas. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chica- goje, 1971 m. 234 psl. Viršelis ir aplan- kas Z. Sodeikienės. Kaina \$4.50.

Tai yra trečiasis J. K. romanas mindau- ginėmis temomis: I-mas — Titnago ugnis, II-sis — Mindaugo nužudymas; abu lai- mėjo "Draugo" romano konkurso premi- jas.

Juozas Žilevičius, **Lietuvis vargonin- kas išeivijoje**. Redagavo: P. Jurkus, A. Ka- čanauskas, V. Mamaitis. Išleido Vargoni- ninkų-Muzikų Sąjunga. Aplaną piešė P. Jurkus. 1971. 304 psl. Iliustruota. Kaina \$5. Gaunama "Darbininko" administraci- joje, pas Vargonininkų-Muzikų Sąjungos bibliotekininką A. Giedraitį, 7310 S. Ca- lifornia Ave., Chicago, Ill. 60629; Muzi- kologijos archyve, 2345 W. 56th Street, Chicago, Ill. 60636 ir pas platintojus.

Gaidos — St. Gailevičius, **Jaunystė**. Daina-maršas mišriam chorui; žodžiai Pr. Lemberto. Išleido "Muzikos žinios".

Knygos ir autoriai

Vilniaus lietuvių liaudies dainos

Prieš kurį laiką pasirodžiusi Gražinos Krivickienės - Gustaitytės dainų rinktinė yra viena iš tų kny- gų, kuri nepasensta su išleidimo data. Todėl ją čia ir minime. Pra- dėsiu nuo viršelio, kurį nupiešė M. Biržiškaitė-Žymantienė. M. Žyman- tienė, be daugelio kitų kultūrinių interesų, yra giliai "įbrūdusi" į me- no lankas. Dėl jos santūrumo ir kuklumo, gal tik nedaugeliui žino- ma, kad ji sėkmingai bando tapyti, reiškia save įvairių technikų liau- dinių motyvų kūrybinuose darbuose. Šia proga pastebėtinas jos pieš- tas "Vilniaus dainoms" aplankas. Tai juodu ant balto Vilniaus her- bas, skoningai įkomponuotas į dai- nos, ir žydėjimo, ir gal jaunystės ar garbingumo simbolius. Visa virše- lio kompozicija, su knygos ir auto- rės vardais, labai "giedri ir skam- bi", nors tik juodu ant balto. Tai vienas iš patraukliausių knygos vir- šelių "Draugo" Lietuviškos Knygos Klubo leidinių tarpe.

Knygos autorė-redaktorė Gražina Krivickienė-Gustaitytė yra šakotų talentų moteris, dinamiško charak- terio ir gili patriotė bei pedagogė. Savo meninius įsijautimus, atrodo, ji gavo iš motinos pasakų ir dainų pavidalio; savo duoklę menui ji ir atiduoda per lietuvių dainų iškėli- mą gimtąja ir svetimomis (anglų, prancūzų) kalbomis. Šią knygą ji dedikuoja savo anūkams, žinoma, tikėdama, kad jos anūakai ir visas lietuvių jaunimas atkreips dėmesį į gražiasias mūsų liaudies dainas, ir į Lietuvos senąją sostinę Vi- nių tose dainose, ir gerbs, ir pamils tą gilų mūsų liaudies meno šaltinį.

Knygos pradžioje yra pačios au- torės pratartys apie Vilniaus istori- ją ir apie šio miesto įsipykimą į daugelį lietuvių liaudies dainų. Prof. Pr. Skardžius aptaria Krivic- kienės surinktų dainų kalbą. Ver- tingus paaiškinimus anglų kalba at- liko Frances Midkiff.

Knygos turinį pripildė aštuonių rūšių dainos: istorinės ir karo, mergaičių ir jaunystės; vestuvinės; šeimų, darbo, kalendorinių švenčių, juokingos ir įvairios kitos dainos. Gale knygos yra apie 20 puslapių priedo — tai minėtų dainų melodi- jos, gaidos; taip pat dainų šaltiniai, žodynėlis, sutrumpinimai ir nema- ža bibliografija.

Knyga gali būti vertinga dovana bet kurio amžiaus lietuviams ir jų draugams amerikiečiams ar ang- lams.

A. R.

K. Karpius **Alpis**, Kestučio išlaisvintojas. Istorinė apysaka. Autoriaus pataisyta II-ji laida. Su leidėjo žodžiu, autoriaus pasisa- kymu ir J. Gliados mintimis, apysaka paskaičius. Išleido Viltis, 1971 m. Kietais viršeliais, kaina \$5. 228 psl.

Broniaus Budriūno muzikos kūriniai — **Nemunas laužia ledus pavasary**, forte pijonui koncertinis bravurinis dalykas — kaina \$2.00.

Mišių giesmės chorui ir bendram gie- dojimui.. Žodžiai kun. S.Ylos. Kaina \$0,50 Gaunama adresu: B Budriūnas, 2620 Griffith Park Blvd., Los Angeles, Calif. 90039.

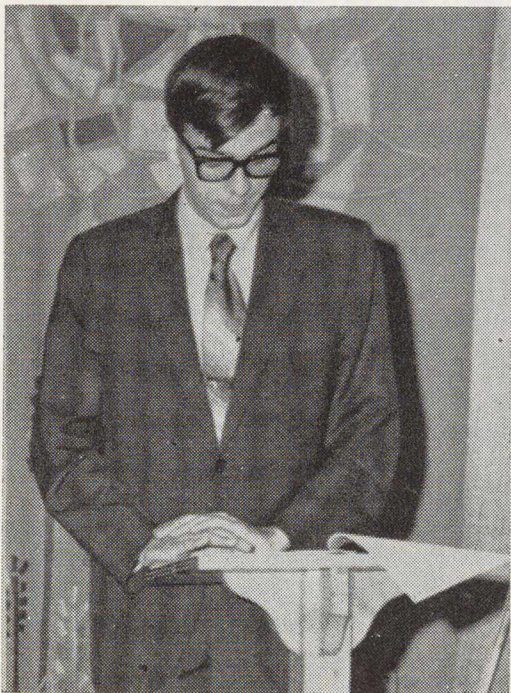

Momentas iš Pedagoginio L. Instituto absolventų vakaro: po diplomų įteikimo akto. Penktas iš kairės — Rimas Černius, už gerą mokslą apdovanotas lietuviškojo švietimo premija (\$500) Foto V. Noreika
Graduates of Pedagogic Institute of Lithuanistics in Chicago.

Pernai metų gruodžio 11 d. Chicagoje, Japnimo Centre, įvyko Pedagoginio Lituanistikos Instituto baigimo iškilmės: diplomų įteikimo aktas su literatūrine užsklanda. In-

stitutą baigė 15 jaunuolių. Geriausiai baigusiam — Rimui Černiui — įteikta švietimo Tarybos premija (\$500). Institutui vadovauja Domas Velička.

Rimas Černius yra gimęs 1951 m. balandžio 1 Chicagoj. Šiuo metu jis lanko The University of Chicago, kur studijuoja filosofiją, o šeštadieniais dirba Chicagos Aukštesniojoje Lituanistinėje mokykloje, kur dėsto lietuvių kalbą.

Rimas Černius

I. Kiti P. L. Institutą baigusieji:
Kristina Parėškytė, gyv. Kanadoje, išėjo neakivaizdinį kursą ir įsigijo prad. lit. mokyklos mokytojo cenzą. Mokėjimas įvertintas pažymiu labai gerai.

II. Išėjo 2 metų P. L. Instituto programą ir įsigijo prad. lituanistinės mokyklos mokytojo cenzą:
Loreta Grybauskaitė, Lidija Jadviršytė, Ramutė Pliplytė, Gaida Visockaitė — pažymiu labai gerai;
Andrius Markulis, Audrius Plioplys, Linas Raslavičius — pažymiu gerai.

Po literatūros vakaro Los Angelėse. Iš kairės: A. Kairys, akomp. R. Apeikytė, Nijolė Baronienė, Aloyzas Baronas. Vakaras buvo skirtas Lietuvos partizanui. Programoje dar dalyvavo J. Gliuda, Alė Rūta, Dalila Mackilalienė ir L. A. Dramos sambūrio nariai. (Vakaras vyko 1971 m. gruodžio 5 d., rengė Liet. Fronto Bičiuliai.).

After Evening of literature in Los Angeles, dedicated to Lithuanian partisans. From l. to r.: A. Kairys, pianist R. Apeikytė, Mrs. N Baronas and A Baronas. Authors A Kairys and A. Baronas arrived from Chicago to participate in the program. Foto L. Briedis

III. Visą (trejų) metų P. L. Instituto kursą išėjo, parašė diplominius darbus ir įsigijo aukštesniosios lituan. mokyklos mokytojo cenzą:

Gintaras Aukštuolis, dipl. darbas tema "Lietuvių literatūros iškilimas XX a. pradžioj";
Živilė Bilaišytė, darbas — "Algimanto Mackaus raštų bibliografija"
Danutė Bruškytė, — "Ar Lietuva galėjo ginklu pasipriešinti sovietinei okupacijai?";
Rimas Černius, — Jurgio Gliados "Liepsnos ir apmaudo asočiai"

Emilija Pakštaitė — "Pulgio Andriušio 'Sudiev, kvietkeli' žodynas";
Augusta Šaulytė — "Lietuviai partizanai antisovietinėje kovoje";
Grazina Vindašiūtė — "Žmogus ir gamta Bernardo Brazdžionio poezijoje".

Visi darbai įvertinti pažymiu labai gerai.

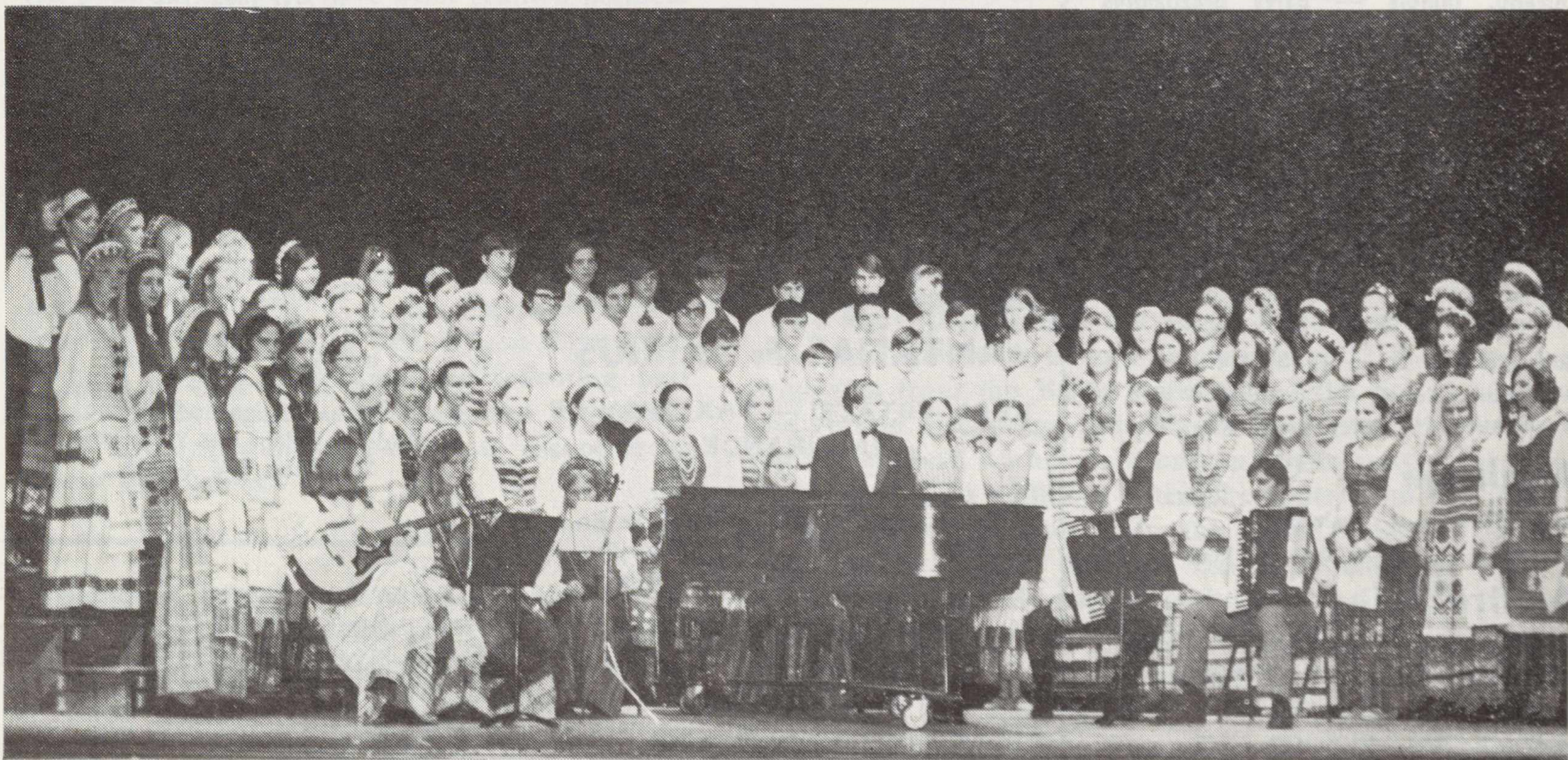
Živilė Bilaišytė yra gerai besireiškianti poezijoje; ji programoje skaitė savo eilėraščių.

Detroito Jaunimo choras, vadovaujamas Stasio Sližio gruodžio 4 d. atliko dainų programą Vliko seimo bankete, Lietuvių Namuose.

Choras nuotaikingai padainavo Prani Sližio "Nudavė močiutė", Stasio Sližio "Nemuno mergelė", Bražinsko "Nemunėli", Makačino "Kur tas kelellis?" ir kt.

Youth chorus of Detroit Lithuanians entertains at banquet following convention of VLIK, Dec. 1971.

Foto K. Sragauskas

ADMINISTRACIJA RAŠO

GARBĖS PRENUMERATOS \$12.00
už 1972 metus atsiuntė:

P. Atkočiūnas, D.D.S., A. Aželis, MD, J. Bagdonas, Rev. V. Balčiūnas, W. Beleckas, St. Dziugas, M. Ivanauskas, Kun. M. Kėrkilas, T. Kovalienė, L. S. Kriaučiūnas, MD, Rt. Rev. L. Mendelis, Rev. A. Sabas, Rev. Dr. V. Skilandžiūnas, J. Stankus, Tėvai Jėzulitai, Montreal, Kun. I. Urbonas.

L. D. žurnalą paremti aukojo:
\$30.00 — L. J. Mathews.
\$10.00 — Panevėžiečiai Australijoje.

\$9.00 A. Kulpavičius.
Po \$6.00 — A. Dimas, J. Krištolaitis, Mrs. E. J. Swetlik.

Po \$5.00 — K. Graudis, J. Jakomas, A. Lukas, Mrs. H. Piggin, V. Sidzikauskas, E. Vasyliūnienė.

\$4.00 — P. Dovydaitis.
Po \$3.00 — R. Bacanskas, J. Žirgulis, MD.

Po \$2.00 — D. Adomaitis, Z. Ašoklis, J. G. Baublys, J. Blazys, V. V. Budzeika, MD, V. Butkys, J. Dabrega, Kun. V. Dabušis, K. Degutis, A. Diržys, L. C. Eurkoos, A. Gaška, Pr. Gedvila, V. Grybauskas, J. Jankauskas, Kun. V. Kazalevičius, L. Krajauskas, C. A. Laucius, E. Mikeliūnas, K. K. Miklas, M. Pasker, A. Pupelis, Rev. A. Račkauskas, Dr. B. Radzivanas, M. Rėklaitis, E. Ribokienė, K. Rožanskas, M. Šimkus, I. Ruseckienė, Maria Sims, F. Šluteris, G. Stapulionis, J. Strikaitienė, P. Tamulionis, Rev. J. Tautkus, Br. Tiškus, J. Vaisiūnas, A. Vilčinskas, S. K. Žadeikis, MD.

Visiems širdingai dėkojam.

LD administracija

LIETUVIŲ DIENŲ

žurnalo ir knygų

PLATINTOJAI

J. A. V-se

Brooklyn, N. Y. — "Darbininko" adm-ja.
So. Boston, Mass. — S. Minkus

Chicago, Illinois — Balys Brazdžionis,
'Draugas', 'Marginiai', 'Terra' Gifts International.

Cleveland, Ohio — "Dirva", V. Rociūnas
Detroit, Mich. — "Gaiva", "Neringa"
St. Anthony's Parish Library.

Grand Rapids, Mich. — J. Belinis.

Kenosha, Wis. — B. Juška.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas.

Putnam, Conn. — Immaculata Conception
Convent.

Rochester, N. Y. — A. Sabalis.

Waterbury, Conn. — "Spauda".

Woodhaven, N. Y. — "Romuva".

Anglijoje

Kew, Surrey — "Dainora".

Bradford, Yorks — Kun. J. Kuzmickis.

Australijoje

Adelaide, Edwardstown — A. Kubilius.

Melbourne - St. Kilda — N. Butkūnas

St. Kilda — N. Butkūnas.

Sydney — Kun. P. Butkus.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS,

kurios bendradarbiauja su "Lietuvių Dienomis"

Los Angeles, Calif.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ RADIJAS LITHUANIAN MELODIES

Stotis KTYM, banga 1460 AM
Šeštadieniais 11:30 — 12:00 p. p.
Liet. Radijo valandėlės klubo pirm. Stasė Pautienienė; ižd. J. Mitkus, 3375 Bennett Dr., Hollywood, Calif. 90068; Programos vedėjai: Vl. Gily, P. Jasiukonis, vyr. red. S. Pautienienė, 841 Stanford St., Santa Monica, Calif. 90403; Telef.: 829-3779

Baltimore, Md.

"RADIJO PROGRAMA LIETUVIAMS"

Girdima Marylande ir Washington, D.C.
Sekmadieniais 10 — 11 val. ryto
per FM radijo stotį WFMM 93,1 mgcl.
Programos vedėjai: Albertas Juškus,
4515 Wilmslow Rd., Baltimore, Md. 21210
Tel.: 366-4515
Kestutis Laskauskas, 1312 Birch Ave.,
Baltimore, Md. 21227; Tel.: 242-1779

So. Boston, Mass.

Lietuvių Radijo valanda LAISVĖS VARPAS

Sekmadieniais 11 — 12 val. priešpiet.
AM 1430 klc., FM 107.9 megaciklų
WHIL Boston, Mass. 02155
Petras Viščinis, vedėjas,
173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402
Telefonas: 586-7209

LIETUVIŲ RADIJO KORP. PROGRAMA

Seniausia liet. radijo programa Naujojoje
Anglijoje, veikianti nuo 1934 m. bal. m.,
vedama Stepono ir Valentino Minkų, gir-
dima sekmadieniais 1 val. — 1 val. 30 m.
Boston, Mass. — WLYN - 1360
Programoje: pasaul. žinių santrauka, muzi-
ka, dainos ir Magdutės pasaka.
502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127
Telefonas: AN 8-0489

Chicago, Illinois

SOPHIE BARCUS RADIJO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kas rytą nuo pirmadienio iki penktadienio
10 val. — 11 val. priešpiet.
Šeštadienį ir sekmadienį 8:00 — 9:30.
"Vakaruškos" pirmad. vak. 7:00 — 8:00.
Visos programos iš
WOPA stoties 1490 klc. A. M. 102-7 F. M.
7159 S. Maplewood, Chicago, Ill. 60629
Tel: HEMlock 4-2413.

MARGUTIS

Seniausia liet. radijo programa Amerikoje.
Isteigta muz. A. Vanagaičio 1928 m.
Kasdien 8 val. — 9 val. vakaro
(išskyrus šeštadienius ir sekmadienius)
Programos vedėjas Petras Petrutis.
Transliuojama iš nuosavos studijos
2422 W. Marquette Rr., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: GR 6-2242; GR 6-2271.

ANTANAS F. SKIRIUS

REAL ESTATE — TAX SERVICE INSURANCE

Jei reikia apdrausti
namus, automobilį, gyvybę ir pn.
pirkti ar parduoti nuosavybę,
Telefonuokite NO 4-2919

arba apsilankykite įstaigoje
4366 Sunset Blvd., Los Angeles,
California 90029.

LITHUANIAN RADIO FORUM

Bi-Lingual Civic program in English
and Lithuanian
Produced by Anthony J. RUDIS
Listener Participation Program
PHONE 445-6842 and ask a question
Saturday 8 p. m. to 9 p. m.
WXRT-FM 93.1 MHz.
Address: 9339 S. Oakley Chicago, Illinois

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Programa TĖVYNĖS GARSAI

Girdima penktadieniais 8—9 val. vakaro
per WXEN-FM stotį 106,5 mc.
Vedėjas Juozas Stempužis.
4249 Lambert Rd., Cleveland, Ohio 44121
Telef.: 382-9268.

Detroit, Mich.

LIETUVIŠKŲ MELODIJŲ RADIJO VALANDA

WMZK-FM banga 98 mc
Pirmadienį — trečiadienį — penktadienį
nuo 8:00 iki 9:00 vakare
Vedėjas — Ralph Valatka
Telefonas: 537-5550.
17696 Warwick, Detroit, Mich. 48219
Arba Briedis, Realty Tel. 883-5244.

LIETUVIŠKAS BALSAS-LITHUANIAN VOICE

WQRS-FM stotis. Banga 105.1 mc.
Sekmadieniais 8:15 — 9:05 val. ryto
Išlaiko Radijo Klubas.
Klubo pirm. — inž. Vacys Urbonas.
17175 Gaylord Ave., Detroit, Mich. 48240
Telefonas: KE 7-9642.

Hartford, Conn.

"TĖVYNĖS GARSAI"

Connecticut vlst. liet. kultūrinė valandėlė
WBMI - FM 95.7 mc.
Kiekv. sekmadienį 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjas A. Dragūnevičius.
273 Victoria Rr., Hartford, Conn.
Telefonas: CH 9-4502.

New York - New Jersey

"LIETUVOS ATSIMINIMŲ" radijo valanda
girdima kiekv. šeštad. 5 — 6 v. p. p.
iš New Yorko stoties WEVD — 1330 klc.
ir 97.9 meg. FM.

Direktorius Jokubas J. Stukas,
1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092
232-5565. (Code 201)

Kultūrinė lietuvių radijo valanda anglų k.
per SETON HALL Un-to stotį WSOU-FM
pirmad vak. 8:05 — 9:00 — 89.5 mg.
Vedėjas J. J. Stukas.

"LAISVĖS ŽIBURYS"

Girdima kiekvieną sekmadienį
nuo 9 iki 10 val. ryto
iš WHBI stoties 105.9 FM banga.
Adresas: Romas Kezys, 62-15 69 place,
Middle Village, N.Y. 11379.
Telefonas: TW 4-1288.

— Visiems mūsų prenumerato-
riams primename, kad jau pats lai-
kas atsilyginti skolą už 1971 metus
ir siųsti prenumeratą už 1972 m.

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa BENDRUOMENĖS BALSAS

Stotis WTEL — 860 kilocycl.
Šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p. p.
Kultūrinės apžvalgos, žinios, vietos kroni-
ka, muzika ir skelbimai.
Programas tvarko ir praveda
redakcinis kolektyvas.
Rašyti: "Bendruomenės Balsas"
1203 Green St., Phila., Pa. 19123.
Telefonas: PO 5-0932.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in

Pittsburgh, Penn.
Pittsburgh, Penn. — WPIT - 730 klc.
Sekmadieniais 12 val. — 1 val. p. p.
Programos vedėjai:
Povilas ir Gertruda Dargiai.
Visais reikalais kreiptis:
2040 Spring Hill R., Pittsburgh, Pa. 15216

Rochester, N. Y.

Kultūrinė lietuviška valandėlė

Sekmadieniais 6 val. popiet.
per WCMF-FM, 96,5 mc.
Išlaiko Lietuvių Radijo Klubas.
Klubo valdyba: Pr. Puidokas, pirm., 580
Wilkins St., (14621); A. Cieminis, vicep.;
R. Kiršteinis, sek. 229 Nester St. (14621);
V. Žmuidzinis, ižd., L. Laukaitienė, narė.
Programų vedėjai: O. Adomaitienė, A.
Cieminis, V. ir N. Draugeliai, A. Dziako-
nas, St. Ilgūnas, R. Kiršteinis, Br. Krokys,
V. ir B. Litvinai, J. Šipaila, D. Čiurilienė,
V. Žmuidzinis.

Waterbury, Conn.

LIETUVIŲ RADIJO PARTIJA

WBRY, Waterbury, 1590 kilocycles.
Kiekvieną šeštadienio vakarą 6:10—7:00.
Programos vedėjas ir direktorius
John D. Adams (Adomaitis).
5 Harriet Ave., Waterbury, Conn. 06708.
Telefonas: 753-8898.

Montreal, Canada

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS

Kiekvieną trečiadienį nuo 11 val. v.
CFMB stotis — Banga 1410.
Programos vedėjas L. Stankevičius.
1053 Cr. Albanel, Duvernay, P. Q. Canada
Telefonas: 669-8834

Toronto, Ont., Canada

TĖVYNĖS PRISIMINIMAI

7 radijo programos savaitėje
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio
4 — 5 val. p. p.
Trečiadienį vak. 7 — 8:15 v. v.
Šeštadienį 3 — 3:30 val. p. p.
Visos programos transliuojamos iš
Toronto stoties CHIN, banga 101 FM
Programos vedėjas Jonas R. Simanavičius.
175 Parkside Dr., Toronto 3, Ont.
Telefonas: 534-1274.

Roma, Italia

ROMOS RADIJAS

Transliuojama kasdien nuo 20 val. 50 min.
iki 21 val. 10 min. Vidurio Europos laikų,
41,15 ir 50,34 metrų bangomis.
Vedėjas Dr. J. Gailius.
Circonvallazione Nomentana 162.

Vatikanas, Italia

Programa transliuojama 8 kartus savaitėje.
Sekmad. rytais 10:30 - 11:00 Lietuvos laikų
ir kiekv. vakarą 20:15 - 20:30 Lietuvos laikų.
Bangos: 31, 25, 19 ir 196 metrų.
Vedėjas Kun. Dr. V. Kaziūnas.
Adresas: Sezione Litvana, Stazione Radio
CITTA DEL VATICANO.

LIETUVIŲ DIENOS LITHUANIAN DAYS

JANUARY

1972

Commemorating the first anniversary of the tragic surrender and deportation of Simas Kudirka, the Lithuanian Community of USA organized protest demonstration of Lithuanians — the Saturday-School children of Philadelphia, Baltimore and Washington, with their parents and teachers — to the Soviet Embassy in Washington, DC.

The demonstrators had prepared Christmas present parcels which should be delivered to Simas now sentenced for 10 years and kept in Soviet prison, in Siberia.

They also had a demand to make that the heroic sailor be set free.

One block away from the Soviet mission the demonstration was stopped by a squad of policemen.

L. Bendruomenės iniciatyva Simo Kudirkos tragedijos metinių proga Philadelphia, Baltimorės ir Washingtono liuanistinių šeštad. mokyklų mokiniai, globojami tėvų ir mokytojų, pernai lapkr. 27 d. vyko į Sovietų S-gos atstovybę Washingtone. Jų tikslas buvo įteikti Simui Kudirkai kalėdinių dovanėlių. Jie kartu demonstravo, prašydami Kudirką, už bandybą pabėgti nuteisti 10-čiai metų, grąžinti į laisvę.

Daugiau kaip per bloką nuo Sovietų atstovybės demonstrantus policija sulaikė. Dovanos liko neįteiktos, mažųjų prašymas neišklaustas. Foto K. Čikota

Free Voices

Translations of Leaflets dropped on Soviet Fishing Fleet

With the knowledge that there are Lithuanians on the Soviet fishing fleets in the Atlantic, Lithuanians in the West have participated in the preparation of this leaflet in LITHUANIAN:

During the past few years many members of your fishing fleets have defected to various areas of the free world and asked for political asylum. All political refugees have been granted political asylum, except Simas Kudirka. The Coast Guard captain and Admiral responsible for that have been reprimanded and removed from their posts. President Nixon reaffirmed the U. S. stand on political asylum and issued new directives which state that each request for political asylum be immediately brought to the attention of the White House Staff. If you decide to ask political asylum in the U. S. or elsewhere in the free world, we will help you. If you do not understand English, please use the following part of the leaflet which could be used to inform shore authorities of your desire to escape from Soviet oppression.

Latvians living in western countries have helped to prepare this leaflet:

We know that at least one Soviet fishing fleet comes from Latvia, but we have not been able to meet you, since Soviet Russia prevents its

subjects from traveling abroad. If any of you chooses to seek political asylum in the U. S. A. or other western countries, we want to help you. Last year Miss Daina Palena, who was taken ill, was transported from a ship to a hospital in New York. After convalescing she requested political asylum which was granted. Latvians in the U. S. collected more than \$2,000 to facilitate the start of her new life here in America. Five years ago Vladislavs Kucheris and Maris Krusts jumped from Russian vessels in Europe. They, too, have been granted political asylum.

Estonians living in the West have participated in preparing this leaflet:

We know that at least one of the fleets operating near the north eastern shores of the U. S. originates from the Baltic states. Since the Soviet regime discourages its citizens from traveling in the West, we have not had an opportunity to meet you. In addition, when the Balts from West visit their land of origin, the Soviet authorities usually restrict them to the main cities. If you decide to seek political asylum in the U. S. or elsewhere we will do all we can to help you. The sailor, Viktor Jaanimets, escaped in New York from the passenger liner "Baltica". He now lives in the U.S.A.

THE NAMES OF THE BALTIC STATES IN U. N. DEBATES

Batun's (Baltic Appeal to the United Nations) News Release No. 268 of December 7, 1971 reports on the complex steps by which the case of the Baltic nations is gradually gaining recognition in the forum of international affairs — at the proceedings of the United Nations. To quote:

"Batun observers at the UN reported that 'today was almost a normal day, the Baltic States were mentioned only five times', as the Third Committee of the General Assembly renewed its deliberation on agenda item No. 55 — the right of peoples to self-determination.

Discussion had reached the stage when a decision had to be made on the over 30 amendments which have been proposed to ECOSOC resolution 1592 (L) that had been adopted on May 2, 1971.

The current world situation with its conflicts and problems was echoed during the debates over amendments and sub-amendments (amendments to amendments). For instance, during the debate the India - Pakistan crisis reared its head several times, showing both nations in a heretofore unfamiliar light. Pakistan supported amendments which would define those peoples and nations which have the right to self-determination fearing that if they did not limit that right, the supporters of Bengla Desh would use the resolution to their own benefit. India, on the other hand, suddenly became a staunch defender of the right to self-determination for all nationalities despite the fact that several nationalistically oriented uprisings in India have recently been crushed by the central government.

[Mindful of their own particular interests only, during the discussions of the current world situation with its conflicts, problems] most nations are attempting to skirt the real issues and to remark the resolution into a one-side, self-serving document. The United States had submitted a five point amendment which substantially improved the style as well as the contents of the resolution. Despite the obvious improvement, many delegations declined to support the U. S. amendments because, as the young Moroccan lady delegate frankly stated, the resolution would become general enough in wording to be used against any nation, including her own. She desired, rather, a resolution which would be used only against the "imperialists" such as South Africa, Portugal or Israel.

A real struggle developed over the so called "Palestinian question" because a number of delegations desired the inclusion of the "Palestinian people" along with the people of Namibia, Angola, etc. as among those deserving of the right to self-determination.

The ambassador of Barbados, Mr. Waldo E. Waldron-Ramsey, was the first to oppose the Palestinian cause and to mention the Baltic States. In a diplomatic tour de force which was subject to several levels of interpretation he pointed out that the fate of the African colonies, Namibia, Angola, Mozambique, Zimbabwe and Guinea (Bissau) cannot be tied to the fate of the "Palestinian people" as they represent two different forms of domination and that to bind them together would make the resolution of each more difficult. Mr. Waldron Ramsey stated that during the lunch recess he had returned to his Mission to study what materials were available which dealt with the issue of self-determination of peoples. He found documents and memoranda from Balts — Estonian, Latvian and Lithuanian organizations. Would it mean that he can now interject those elements into the debate, he asked. After all, he said, even though Estonia, Latvia and Lithuania were once independent nations, they are not independent today, and the Soviet Union, with whom his government has friendly relations, would consider his mentioning of the Baltic states as interference in the internal affairs of the Soviet Union, the ambassador of Barbados said. Exactly the same thing would happen with Pakistan if he would begin to quote documents received from the supporters of Bengla Desh. He also found memoranda concerning Biafra and Taiwan, Mr. Waldron Ramsey said. "If we insist on including Palestine and do not want to be onesided, then we cannot leave out all those whom I have mentioned," he said. Mr. Waldron Ramsey then proposed that "Palestine" be replaced by the phrase "and elsewhere" thus including all subject peoples.

Mr. Waldron - Ramsey's statement seemed to have a disturbing effect on several delegations. The Soviet delegate, V. S. Safronchuk, visibly agitated, denounced Mr. Waldron - Ramsey's "confusion of facts" by mentioning Estonia, Latvia and Lithuania at the same level as Bengla Desh. He expressed his surprise that the representative of Barbados had not grasped the

fact that although Estonia, Latvia and Lithuania had once been bourgeois states they had now reached a "higher" level of existence and were well ahead of many nations on their road to socialism.

The Arab delegations were disturbed most of all by Mr. Waldron-Ramsey's statement because the topic under discussion, after all, was "Palestine". The Egyptian delegate, Mr. Moussa, called out: "The Barbadian representative had said that he did not wish to offend the peoples of the peoples of Latvia, Lithuania and Estonia. Yet what does 'and elsewhere' mean? Does the expression include Puerto Rico, for example? Does it cover the Palestinians or all peoples except the Palestinians?" This incident marked the first instance that a representative of Egypt mentioned the Baltic states publicly at the UN.

The result of the long, complicated and sometimes heated debate was that the resolution under discussion was lengthened from 48 to 79 lines without appreciably changing its substance. Of particular interest to Balts is the change of the phrase "liberation from colonial domination" to "liberation from colonial domination and alien subjugation."

Looking at the result of the debate superficially, it might seem that all the effort and heat of debate produced little or nothing of substance. Yet those who have followed the UN activities will admit that something has in fact changed. That something is the fact that many delegations which completely ignored the Baltic question in the past, have, all of a sudden, learned the names of the Baltic states and are prepared to use, for whatever purpose, those names. In fact, a long standing practice of many member states has been to initiate their favorite projects not by requesting to place them on the General Assembly agenda but rather by bringing it up in many different contexts on the level of committees and other subsidiary UN organs until such time as the issue becomes familiar and assumes a reality and even legality in the minds of delegations who are exposed to it. Only then is the issue presented or lobbied for at a full General Assembly session.

● Alfred Pusarauskas, director at the Secretariat of the British Commonwealth in London, was recently visiting the West Indies on official business and held consultations in Barbados and the Dominican Islands for providing technical aid for forestry exploitation and ecological development.

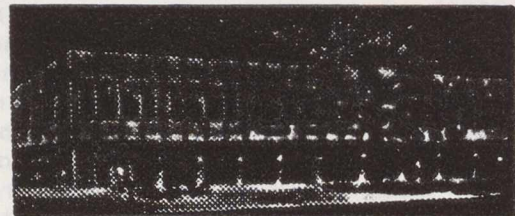
**DIVIDENDAI MOKAMI KAS 90
DIENŲ UŽ VISAS TAUPYMO
SĄKAITAS**

TAIP

**TAUPYDAMI PAS MUS, JŪS GA-
LITE PASIRINKTI TAUPYMO RŪ-
ŠĮ, KURI JUMS PATOGIAUSIA...
TAI NEDELSDAMI PASIŪSKITE
ČEKĮ DABAR.**

**6% UŽ TERMINUOTUS
HOUSING CD
INDELIUS**

**Dividendas išmokamas kas mėnuo
TAUPYMO SĄSKAITOS IKI
\$20,000 APDRAUSTOS F.S.L.I.
ĮSTAIGOSE.**

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court
Cicero, Illinois 60650

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS
sekretorius

Tel.: (312) 656-6330 Ir 242-4395

LADIES AND GENTLEMEN

Remarkable Discovery

**Hair formula JIB is Pat-
ented in Switzerland and
Registered in U.S.A. and
Canada, Europa, Germany,
Austria. It cures Dandruff,
Falling Hair, Itching scalp,
Splitting ends, Strength-
ening Hair, Root growth,
and restoring NATURAL
HAIR COLOR.**

**Using JIB you will never be bald
or grey. 100% Guaranteed.**

**Listed in Druggist Red-Blue Book.
JIB Medicine Liquid 8 oz. A 16
week supply \$6.00. Money Order,
P. P., Send today —**

J I B LABORATORIES

1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill.
60650

CRANE SAVINGS & LOAN ASS'N

B. R. PIETKIEWICH,
President

2555 W. 47 th St., Chicago 32, Ill.

NYMPH ON THE ROCK

From the novel by J. Tininis "Artists Wife". (Chapter V)

My painting, **The Bird of Time**, is completely finished. After framing it, I set the picture up on a wall of my studio. I want Moira to see it when she is coming to pose for me on Saturday.

Now a fresh canvas is stretched on my easel and following a new sketch that I prepared I am working on a picture of a lake from which a rock emerges. By Saturday this is ready.

As I am finishing off some details of my picture, Moira appears, dressed in white. She is the first woman who has stepped over the threshold of my modest apartment. I offer her some Italian wine and then show her into my studio. Immediately she notices **The Bird of Time** and is soon praising my artistic talents, although at times myself I am still not quite convinced of their genuineness. Presently, however, I am smiling and happy. Soon she has approached the easel and is gazing at the brightly painted lake.

— What else does this picture need, Moira?

— Nothing. To me it seems complete.

— It isn't, Moira. It needs you. I must have you sitting on this rock, Moira. And the painting will be named "A Nymph on the Rock".

— Imagine that! Then what must I do?

— Undress, please.

— Undress? No. Why didn't you tell me this beforehand. I should have brought along a swimming suit in which I could then pose for you.

— Nymphs have never worn even a slightest piece of clothing, as we are aware from Greek mythology.

— Well, I might undress a little. Will that be alright?

— No, by no means not. What kind of a nymph would that be if she was covering up her body with any piece of human garment that is altogether against her nature. I wish to paint you as a deity, a real goddess without anything attributable to mankind.

— Then I should rather be going home...

— You have given me your word on the beach, Moira, that you will pose for me, and now you are breaking your promise. And I shall not be able to finish my painting which was supposed to make me famous throughout Australia.

Moira is making no reply and reflects for a moment. She then glances at my unhappy counte-

nance and says:

— So where should I undress?

— Right here in the studio. I'll go to my room.

I leave Moira to herself. When I return after several minutes I find her undressed nude in a corner and wrapping herself into a robe. The change bewilders me; if I were not sure that it is otherwise I could well imagine this to be a statue of Aphrodite, brought from a museum in Athens and set up here in front of me. I carry over a chair to her and ask her to be seated. A warmth of her body reaches me and I sense a dizziness. Stepping back I now reach for my palette. Moira sits down and is preparing to pose. Her position is not satisfactory: I tell her to turn her head in profile which she does without objection. Yes, now she looks exactly like the nymph I have imagined. Instantly I outline the shape of her body atop the rock. My hand which is holding the brush is shaky; my glances dart back and forth from Moira to the canvas.

My Lord! What immense beauty you have hidden beyond these girlish lines! I am at a loss to grasp fully the perfection of the body's forms. Moira really is an ideal of womanly beauty.

I am not in a hurry to paint. I wish to have Moira sitting before me in her native splendor for as long as possible.

I have even lost the sense of flying time, unaware of how long I have been standing here with the palette in my hand. I grasp only that gradually I am producing on my canvas a vivid form of a girl resting upon a rock, and that the girl is more or less reflecting Moira by similarity of her body's shape and curves.

— Have you had many models to pose for you before? — I hear a question coming from Moira's lips, hitherto silent, not wishing to distract my concentration.

— Not many.

— Which one am I?

— The third.

— And who were the first and second models?

— A vase with exotic flowers, then a bowl with apples.

Moira splurts with laughter, and continues her questioning:

— Where then did you learn to draw a woman's body so perfectly?

— By imagination... Aren't you tired from sitting so tense?

— No, only I would like to have some motion. I feel my limbs are getting somewhat numb.

— Alright, let's have a break.

Moira stands up from her seat, and in a swift movement she throws her hands up high, then down again to her sides, saying:

— I feel awkward standing undressed before you. Don't you have a real dressing gown?

— No. Perhaps my overcoat would suit you?

— Sure, let me have it.

I bring her my top coat and she gets into it. Rather oversized, but that doesn't matter. I now take Moira into my kitchenette and she is boiling water for coffee, my favorite drink.

— Algis, do you have any tea leaves?

— No, I don't. I rarely drink tea so I don't keep any, sorry.

— Well, I'll have coffee with you then this time.

Water is soon boiling and immediately Moira has the coffee ready — its pleasant aroma has filled the whole kitchenette.

We sit down to a table and are sipping our drink, talking all the while of this and that. Half an hour or more has passed away. We then return to the studio. I help her take off the overcoat. Moira soon returns to her seat and to her former pose.

— How long will I have to be sitting here posing?

— Until five o'clock. Forty minutes more. Are you already wearied?

— No. Only to me the picture seems finished already.

— By no means. Many details are needed yet...

Five o'clock is soon up. I put aside my palette and my painting brush. Moira stands up and approaches the picture. She then recedes back to the corner and studies it from afar. A desire seizes me to grab her in my arms and kiss her but I check myself, fearing that she may be offended.

— Well, how does it look? Have I painted you right?

— It seems to me that your nymph has turned out more beautiful than I am.

— Quite the contrary, Moira. It is you who are much more beautiful than this nymph.

— Algis, you are the first male who is complimenting my beauty which nobody has ever noticed before or appreciated.

— There do exist males in this world who possess eyes but cannot recognize beauty.

— And now, Algis, if you will leave me for a while I should like to dress up.

I cast one last glance at Moira standing in my studio in the splendor of her beauty, then turn round and leave the room.

Moira is soon ready. She looks

exactly the same now as she did when she first appeared at two o'clock, coming to my studio to pose. I escort her to the street and invite her to a nearby snackbar. After she has had some lunch, I propose:

— Tonight, Moira, the Lithuanians of Sydney are giving their first concert at the City Hall. I invite you to accompany me to this program: we'll hear a chorus and some soloist singers, we'll see some national folk dances performed...

— I did not expect such a surprise. It that a compensation for my posing?

— No. I just want to get you acquainted with the Lithuanian art of singing and dancing.

Moira gladly accepts my invitation. We leave the snackbar and in twenty minutes reach the Town Hall building. Entering the lobby we are pleasantly cooled off by the conditioned freshness inside, so reviving to all those pouring in from the streets where the sweltering heat is still oppressively present.

I get our tickets and take Moira into the show hall. We choose our places in the third row in front of the stage.

The gigantic theatre hall, styled in baroque, is soon crowded in by Australians, Lithuanians.

Now the curtain is rising. On stage we see the chorist girls adorned in their native costumes, and standing in half-circle; beyond them stand the male singers.

— My, of what beauty the national costumes are! What a glorious blend of colours! Why, those aprons, they seem to be taken off a rainbow, — Moira is whispering into my ear. — I have never seen anything the like of this.

— You are only praising the costumes. And how do my country-folk girls appear to you?

— In such costumes the girls of any country would appear as charming as fairy princesses.

A few moments later the hall is resounding with the melody of Lithuanian songs that caresses the ear of the audience as it floats around the neat cornices and embellishments of the walls, which are likewise hearing for the first time, assuredly, the sounds of the sonorous language of the Aistians.

— The first day we met on the beach, Algis, you were telling me about amber-bead necklaces. I can now see for myself what a wonderful adornment they are for the chorus singers.

With the first half of the concert ended enthusiastic applause has spilled out all over the hall and it is echoing without cease: only when the curtain drops over the stage do the cheerings subside.

Continued on page 20

NYUPH ON THE ROCK...

Continued from page 19

A ten-minute intermission is announced. Many people have left their seats and going for a walk. I, too, am making way through the throng to take Moira out into the lobby.

Unexpectedly I feel that somebody has rested his hand on my shoulder. Turning round I face Antanas, with Youzie Vingytė. A surprise meeting. Right away I introduce both to Moira whose eyes are eagerly studying the amber bead necklace that the nurse is wearing.

— May I touch your necklace?

— Of course.

Yuzie Vingytė turns a bitter glance of reproach toward me that I came to the concert with an Australian girl and not with her. Under her gaze I am feeling quite uneasy. My friend Antanas, however, is much pleased having thus obtained a chance to come to this entertainment with the nurse.

Moira now is examining the beads, she pays tribute to the nurse's national costume, too, and comments enthusiastically about the songs just heard on the stage. I have a feeling that Yuzie Vingytė is most reluctant in answering the Australian's questions. This is annoying to me somehow.

The intermission is coming to an end and we part. Each couple hurries to its own seats.

The second part of the concert offers solo singing. The works performed are exclusively by Lithuanian composers, and they are received by the audience with equal enthusiasm. In a tone of whisper Moira is now asking me about the meaning of this or that song.

The concert is finally at an end. For a long while again the hall is re-echoing with loud, protracted applause. Finally people are starting to leave, reluctantly, and exchanging impressions on their way.

Amidst a crowd I am slowly progressing with Moira toward the lobby. I suddenly notice Yuzie Vingytė standing against a column. She is secretly observing Moira and myself. I cannot withstand the reproachfulness of her scrutiny.

After a while the City Hall is already deserted. Many Lithuanians are already hurrying, not to their homes, but to another hall in town where a ball given by my countrymen is to take place within half an hour. Now I must also show Moira how the Lithuanians amuse themselves. So in a short time we, too, appear in a dance hall of hotel "Australia". We find the band playing. I invite Moira for a dance, the tango.

— Where did he get hold of

such a beauty? — I hear a question coming from a group of men and this is tickling to my heart.

— A foreigner! An Australian! Don't you hear, he's speaking English to her, — the words that now reach my ears are of disdain.

While dancing I hold Moira close to myself. I can feel the beat of her heart and the warmth of her body. At moments my cheek touches hers all aflame. She is by no means diffident because of this. And after the tango is over she is sorry the orchestra did not go on playing more.

Soon the sound of Vienna waltz music is heard and I take Moira out to dance again. This type of waltz is practically unknown in Australia, yet she soon assimilates to me and catches on to the rhythm and the steps. I am whirling her around the dancing floor without stop. Her greenish ball dress soars high above her knees at moments, uncovering the two erect and shapely columns of hers.

— Stop, Algis, I'm feeling faint.

— Just close your eyes and do not look at the others dancing. Your faintness will then disappear.

I am holding her powerfully embraced with both hands. One more whirl around the hall and we stop. Moira collapses onto my shoulder.

— I didn't expect the waltz to be such an exhilarating dance.

— You are not used to dance a waltz, Moira. Next time you will not feel so faint.

Moira does not wish to dance anymore. I take her to a buffet where we both have some benedictine. Then I escort her to a tramcar and am seeing her home. She is greatly pleased that I have taken her to a concert and to a ball which will remain in her memory for long.

Bidding farewell I cordially thank her for the posing: without it there would have been no **Nymph on the Rock** to appear in my studio.

From the Lithuanian
translated by

A. Milukas

Clem's Polskie Deli

★ Specializing in home made fancy groceries and choice meats.

★ Featuring Imported Krakus Polish hams, beer, wine and groceries.

NOW

Daily from our own new
BAKERY-KITCHEN

a variety of Polish pastries and other home made delicacies.

IT'S CLEM'S

3002 W. Florence Ave., Los Angeles
759-5058

Books and Periodicals

LURING PATH TO LITHUANIAN RIDDLES

Jonas Mingirdas Puikūnas — Mini-folklorist

Jonas M. Puikūnas, born 1893, has been a collector of ageless folklore wisdom throughout his many-phased life. An officer since the era of pre-WWI, a jurist and then a judge in the 1920-1930's when Lithuania's independence was being rebuilt he fled occupation, 1944, and after several years of wanderings re-settled in the United States in 1948.

Ten years later he could achieve the publication of a first volume of the treasures that his literary inclinations, his hobby research and his interesting and valuable observations throughout life had helped him to amass, to "riddle", to ferret out: **PROVERBS — WORDS OF WISDOM - SAYINGS** (published in Lithuanian in Los Angeles, 1959, by Bonnie Press, 182 p.).

As indicated by the title, that book deals with a considerable section of an ancient branch of literature, that of minor folklore. About four thousand five hundred adages were entered, grouped, systemized and indexed. In number this would be a minute part of what the Lithuanian language, one of the most ancient living ones, has conserved; a small part even of what has been documented by scientists and writers since 17th century. Yet the author-collector's many predilections - philosophic, religious, poetic, mystic, etc. — have enabled him to single out much that may be appreciated and admired, that has lost no significance despite its trace of antiquity. Notably, the author admits in his work that his intentions are to

entertain, more than to be scientific.

At present Jonas M. Puikūnas has just come out with a second volume, a sequence so to say: **RIDDLES** also in Lithuanian, **MISLĖS** *).

Among 21 groups of them, about two thousand five hundred riddles, we may enjoy unlimited unraveling of the all-time mysteries of man, his life, habits and customs — and of nature in its manifold manifestations as well.

Here are few of them:

A girlie locks her cabin and darts out the window. (A button).

A bird that is wingless in flight and has a toothless bite. (A bullet)

Why is the human body escorted by a soul? (Life is more pleasant for a couple)

Who is the greatest cook of all? (Starvation)

Which is a happy couple? (A deaf husband and a blind wife)

Of course knowledgable Lithuanian, or some aid into it, is needed for the investigating sleuths who would enter the luring path of solving Lithuanian riddles.

A. M.

*) To obtain: Bonnie Press, 4364 Sunset Blvd., Los Angeles, Calif. 90029. Price: Hard Cover \$4.00, Soft Cover \$3.50.

Spaudos Informacijos Komitetas

sveikina visus lietuvius, gyvenančius plačiajame pasauly ir prašo jų moralinės ir finansinės paramos

JAUNIMO KONGRESUI,

įvykstančiam 1972 m. liepos 2 - 4 d. Chicagoj.

SPAUDOS INFORMACIJOS KOMITETAS

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

WALTER RASK, President

9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643

Telefonas: (312) 238-9787

- Rengiamo ekskursijas į Europą, Lietuvą, Havajus ir kitur.
- Kelionės bilietai į viso pasaulio kraštus.
- Kreiptis į Vladą Rask ir Juzę Milerietę.
- Teikiame patarnavimus atvykti iš Lietuvos

In hunt for Lithuanians...

CHARLES BRONSON

Anslavs Eglitis, of Pacific Palisades, Latvian novelist, Lithuanians' friend, in a letter to our Literature Editor, Mrs. Alė Rūta-Arbas, informs that the well-known movie star **Charles Bronson**, is a **Lithuanian from both sides**. He was born in Philadelphia from immigrant parents, the **Pušinskis**. His father never learned English. All this came out incidently at a recent press conference. The question of his nationality was never mentioned before, according to the actor himself.

Charles lost his father at 10 and was swiftly americanized. He understands Lithuanian, but cannot speak it anymore, save for a few sentences. For some time he was a painter, then turned to acting. He played many minor roles in Hollywood. After he played the third man in "The Sand Piper", with Burton and Lizz Taylor, with very good success, he went to Europe to play in French and Italian films. He is married to Jill Ireland, an English actress. They have starred together in 3 movies.

Ch. B. is a fine, versatile actor, well known the world over and remembered from more than a dozen great films, such as: Run of the Arrow, Target Zero, Drum Beat, King Galabad, Battle of the Bulge, Four for Texas, Magnificent Seven, This Property is Condemned, Guns for San Sebastian, Dirty Dozen, X-15 and others.

Editor's note — According to Argentinian Lithuanian press, "Argentinos Lietuvių Balsas", Sept. 2, 1971, his parents were the **Bačinskas**, of New Jersey. He acted in more than 70 films, some very expensive; each film has brought him enormous profits. He owns luxurious residences in Hollywood, New York and Nice (in France).

A GIRL OF "LITTLE BIG MAN"

● "Garsas", a Lithuanian newspaper published in Wilkes Barre, Pennsylvania, reports about **Carol Androsky** (Andrijauskaitė) of California, the film star of "Funnyman", now sieened in New York and other cities. Carol Androsky has also had major roles in the films "Little Big Man", "The All American Boy". Her father, Dr. Andrijauskas is deceased since several years ago; her mother lives in Exeter, Pa.

● **Adelė Abromaitis**, a Lithuanian of Toronto teaching in an English school, has opened another exhibition of her artifacts: this time of dry-leaf and dry-flower compositions. The show is held at Anette Public Library and is well received by Canadian visitors.

● Since several years already TV audiences in Germany are frequently entertained by a young talented singer and performer **Miss Lena Valaitis**. She has appeared on the second TV program Drehscheibe and in Hit parade for over a dozen times by now. Readers of Fernseh-Woche are informed that she is a career employee of the Post Office in Frankfurt and after winning at an artistic competition there in 1963 she has become widely popular as singer and as a Lithuanian. She has already made three long-play records of popular hits, and is now to sing another one of Lithuanian folksongs translated into German and produced by a famous German composer. A film studio is also testing Lena Valaitis for an appearance in a musical production where Lena Valaitis would have to sing and act.

● **Prof. Jurgis Budzeika**, doctor of economic sciences, holds a key position in a research Institute of the Federal Reserve Board and is associated with Baruch College, New York City. He is a recognized expert on banking and his writings appear in leading papers. New York Times, has lately (Nov. 1) given a prominent review, with a picture of the author, of Dr. Budzeika's recently published study of the financial policies of the Big American Banks.

J. Budzeika was born in Vilnius, 1921, and graduated there in 1939 from the Lithuanian Gymnasium of Vytautas the Great. Later he studied economics.

● The opera "Jūratė and Kastytis" by Lithuanian composer **K. V. Banaitis** is to be given, a posthumously, its world-premiere at Maria High School Hall, Chicago, in April, 1972.

DIAMOND JUBILEE OF VINCĖ JONUŠKAITĖ, LITHUANIAN OPERA SOLOIST

(Front Cover)

Continued from page 2

Vincė Jonuškaitė later enjoyed a musical education par excellence. She studied in Italy and in Germany. She perfected her mezzo-soprano voice, one of exceptional compass, to an extent that she could create without difficulties scores of unforgettable roles, actually 47 individual ones. This alone should speak for her achievements. Her charming interpretations were enjoyed in many foreign opera houses where she was an often and welcome guest: at the Riga and Tallin National Grand Operas, Narodni divalo in Prague, Grand Opera and Opera Comique in Paris, Colon Theatre in Buenos Aires. Much praise has been written about her personal artistry on such visiting occasions by music critics in the greater press; many honors too were bestowed on her country Lithuania.

In the realm of concerts she also paved her own individual pathway. She was practically always the first to perform any new vocal works of the leading Lithuanian composers who where centered in Kaunas. She would even encourage musical composition and joyfully undertake to interpret it. And having learnt rich treasures of folk melodies from her mother, she would transmit them to the composers for harmonizing, elaborating them.

Then her interpretation of these compositions, done again in folk-style, would be an innovation, an addition to her concert repertoires. There was no town in Lithuania in possession of a decent concert hall which she may have missed during her concert tours; and the programs she presented were all of ancient folk songs and works of national composers.

She has also given concerts abroad and to foreigners: in Berlin, Vienna, Rome, London, Copenhagen, Oslo, Warsaw, Leningrad, Moscow, etc. Again most of the program presented were works of Lithuanian composers. In Stockholm in 1931 she gave a concert of all-Lithuanian music entirely. Her style was to comment and explain the new Lithuanian music pieces to her audiences before she performed them. Thus here too Lithuanians are indebted to her.

Anyone living in pre-war Lithuania, and especially in Kaunas, knows of her great public services. Whereas in the United States her activities extend through many women's clubs that have achievements such as instituting a Lithuanian section in New York's International Exhibition.

Personally, she has given a concert in Chicago a few years ago; and several other concerts elsewhere. She has produced an album of her own vocal recordings here of Lithuanian music.

On the date of her diamond anniversary we may rejoice with her on the indeble achievements she reached in the fields of Lithuanian musical culture. Even though her laurels have cost her much and strenuous endeavors, they are now an added adornment to all she has accomplished.

J. Žilevičius

National Anthems of the World

The newest, revised, third edition of the over 150 collection of anthems the world-over (edited by M. Shaw, H. Coleman and T. M. Cartledge; published by Pittman Publishing Corporation, New York, London, Toronto. Price \$12.50). offers all three anthems of the Baltic countries with notes and the oroginal texts of their independent statehood (words and music of Vincas Kudirka in the case of Lithuania). Reasonably good English translations are provided too. There are old the national songs of Ukraine, of Poland, of Czechoslovakia, and anthems of the newest African republics. And the music of the Vatican's Pontifical March.

Atvykus į Kaliforniją, kviečiame į

BEACON MOTOR HOTEL

Arti prie
Beach, Westwood, Beverly Hills
& Hollywood
3020 Wilshire Blvd. Santa Monica,
California
EXbruck 4-9144

Mrs. A. Lukšis, Owner & Manager

Books in English dealing with Lithuanian items — selected from several books reviewed by "Lithuanian Youth" bulletin, No. 4-5, 1971.

● Painting & Sculpture in Europe, 1880 — 1940. George Hamilton, Penguin Book, Baltimore, Md. — On the controversy of who was the first abstract painter, Kandinsky or M. K. Čiurlionis. With plates of works by Čiurlionis.

● A Picture History of Eastern Europe. Crown Publishers, New York. Written by Elisworth Raymond and John Stuart Martin. — On the histories and present conditions of countries behind the Iron Curtain — including the Baltic States.

Vincė Jonuškaitė koncerte Chicagoj, Sokolų salė 1951 m., su akomp. Vladu Jakubėnu.

After a concert in Chicago, 1951, with accompanist V. Jakubėnas.

Lietuvos Valst. Operos solistai grįžta iš gastrolų Buenos Aires 1936. Vidury (su gėlėmis) V. Jonuškaitė, už jos — Kipras Petrauskas, III iš kairės Ip. Nauragis. (M. Smečausko foto).

Vincė Jonuškaitė with other soloists of Lithuanian State Opera, returning from a South American tour, 1936.

VINCĖS JONUŠKAITĖS KELIAS

Atkelta iš 13 psl.

Koks įnašas per visą dainininkės karjerą? Ar jaučiatės ką įnešusi į mūsų dainos meną? Žinoma, tai istorikų darbas, bet asmeniškai, ar jaučiatės ką padariusi? — "Jei mano pastangos išnešti lietuvišką dainą į tarptautinę sceną paskatino ir jaunesnius mano kolegas, paskatino susidomėti liaudies daina, davė impulso harmonizuoti liaudies dainas ir jei tos dainos pamažu išpildytino koncertų salėse, jei ir kitų tautų kompozitoriai jomis domisi, jei dabar į koncertus galima įtraukti kelis šimtus lietuvių dainų... o anksčiau tegalėjau pasinaudoti vos penkiomis... — visa tai man teikia didelį džiaugsmą."

Mūsų dainininkų ateitis išeivijoje

"Išeivijoje turime labai ir labai gerų dainininkų. Labai linkėčiau, kad jie padarytų karjerą. Betgi žinotina, kad nepakanka čia būti geru dainininku, reikia ir laimės, nes nesvietiška konkurencija... Mūsų tauta balsinga, tad gal vienas kitas ir sugebės prasimušti. Labai džiaugčiausi ir linkėčiau. Iš letuviškos operos pastatymų Chicagoje mačiau tik "Gražiną". Paskiri balsai, chorai, ansamblis — tikrai puikūs".

Dainininkė linki geresnės ateities ir Lietuvių Muzkologijos archyvui Chicagoj, vadovaujamam prof. J. Žilevičiaus. Neįsivaizduojamą turtingą profesorius yra ten sukaupęs, ir jam išlaikyti bei plėsti tikrai reikia didesnės paramos.

Dainininkė buvo paklausta: ar ji dar žada pasinerti į visuomeninį darbą?

"Žmogus dirba visuomenei kiek jis pajėgia ir kol jis gali. Pagaliau, visuomeninis darbas ar veikla gali reikštis įvairiomis formomis, įvairiose srityse."

Rašančiam šiuos žodžius dar norėtusi pridurti, kad šią gražią sukaktį švenčianti dainininkė Vincė Jonuškaitė už jos nuopelnus operos ir dainos meno pasaulyje buvo įvertinta jau Nepriklausomoje Lietuvoje. Ji buvo apdovanota III laipsnio Gedimino ordinu, buvo išrinkta garbės nariu: Vyt. D. universiteto choro, V. D. un-to skaučių akademikų ir stud. Šatrijos draugijos; turėjo ir prancūzų Alliance Française ordiną. Subačiuje jos vardu pavadinta pradžios mokykla ir gatvė.

Vyt. Alseika

Vincė Jonuškaitė New Yorke susitinka Marthą Eggerth ir Jan Kiepurą.

With German film and operatic stars Martha Eggerth and Jan Kiepura in New York.

Mokykla Subačiuje, 1934 m. pavadinta Vincės Jonuškaitės vardu.
A school in Subačius named after Vincė Jonuškaitė.

Vincė Jonuškaitė — J. Zikaro darytas bareljefas.

Her bas-relief, created by Juozas Zikaras.

Lietuvos Valst. Teatro ir Operos dešimtmečio minėjimas 1930 m. Žemai, kairėj — jubilatai; dešinė — aukštoji visuomenė, kultūros žmonės (tarp jų matyti kan. J. Tumas-Vaižgantas, J. Naujalis, S. Šilingas ir k.); viršų — teatro bendradarbiai (V Jonuškaitė pirmoj eilėj, vidury).

▲ Lithuanian State Opera celebrating 10th anniversary in 1930.
 ▼ Vincė Jonuškaitė honored at State Theatre on her 10th anniversary at Opera.

Vincės Jonuškaitės karjeros dešimtmečio minėjimas 1935 m. gruodžio 9 d. Valstybės Operoje. (Dainininkė apdovanota Gedimino III l. ordinu).

A. Baranauskas
**THE
 FOREST OF ANYKŠČIAI**

(Anykščių šilelis)

Poema

Angliškai išvertė Nadas Rastenis
 (Su liet. originalu)

Redagavo ir įžangos žodį parašė
 J. Tininis. Iliustruota medžio raiži-
 niais. Didelio formato. Puiki dova-
 na mūsų studijuojančiam jaunimui
 ir amerikiečiams.

Antroji laida

Kaina \$3.50

Nadas Rastenis,
 Anykščių šilelio ir Metų vertėjas.

Ši ir daug kitų lietuviškų knygų

"Lietuvių Dienų" knygyne,

4364 Sunset Blvd., Hollywood,

Calif. 90029

Telefonai: NO 4-2910; NO 4-2919

Nauja dovana lietuviškos muzikos mėgėjams —

Kompozitoriai:

M. Petrauskas, J. Tallat-Kelpša, A.
 Vanagaitis, S. Šimkus, S. Laumens-
 kienė, J. Gruodis, J. Naujalis, Vl.
 Jakubėnas, St. Sodnys-Sodeika, J.
 Gaidelis, K. V. Banaitis.

Dainos:

Kaitink, šviesi saulute, Serenada,
 Koks ten lengvas poilsėlis, Obelių
 žiedai, Tulpės, Dukružėlė, Rūta,
 Kad skausmas tau širdį, Ežerėlis,
 Siuntė anyta, Mamytė.. Viso 14 d-

Išleido "Lietuvių Dienos"

Mono. Kaina \$6.00

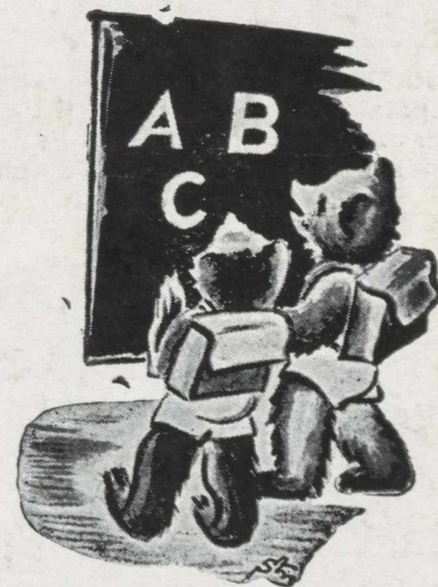
Daumanto Čibo pasaka

Iliustravo A. Korsakaitė-Sutkuvienė

Kaina \$1.50

Vytės Nemunėlio

Meškiukas Rudnosiukas

su spalvotomis V. Stančikaitės

ilustracijomis.

Kaina \$3.00

"LIETUVIŲ DIENŲ" LEIDYKLA

4364 Sunset Boulevard
 Hollywood, California 90029